

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Zamawiający:

Gmina Kotuń
ul. Siedlecka 56C
08-130 Kotuń

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny
Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Analityk

Spis treści

Wstęp	4
1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	4
1.1. Bojmie.....	5
1.2. Cisie-Zagrudzie.....	10
1.3. Jagodne.....	14
1.4. Koszewnica.....	19
1.5. Tymianka	22
1.6. Podsumowanie	26
2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z lokalnymi i ponadlokalnymi dokumentami strategicznymi	29
3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	35
4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań	36
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	40
5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	40
5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	54
6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	54
7. Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	59
7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	60
7.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji	62
8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.....	64
9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu	68
10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.....	73
11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	81
12. Specjalna Strefa Rewitalizacji	81
13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	81
Załącznik graficzny – mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	83
Spis tabel i rysunków.....	84

Wstęp

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Przed przystąpieniem do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030 przeprowadzona została diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Kotuń. W diagnozie przedstawiono szczegółową analizę problemów poprzez zestawienie wskaźników charakteryzujących poszczególne jednostki osadnicze ze średnią wartością wskaźnika dla gminy Kotuń.

Obszar gminy Kotuń podzielono na jednostki osadnicze, składające się z jednej lub kilku miejscowości. Dla każdej jednostki osadniczej przeprowadzano analizę wskaźnikową w zakresie występowania problemów w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Jednostki osadnicze, na terenie których zidentyfikowano co najmniej 4 wskaźniki w sferze społecznej i co najmniej 2 wskaźniki z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego, uznano za obszar zdegradowany. Za obszar zdegradowany uznano jednostki Bojmie, Cisie-Zagrudzie, Jagodne, Koszewnica, Pieróg i Tymianka, które ze względu na nieposiadanie ze sobą wspólnych granic podzielono na sześć podobszarów. Następnie w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto wartość sumarycznego wskaźnika syntetycznego obliczonego dla każdej jednostki osadniczej, wskazującego natężenie negatywnych zjawisk na danym obszarze. Za obszar rewitalizacji uznano jednostki Bojmie, Cisie-Zagrudzie, Jagodne, Koszewnica i Tymianka, które na tle pozostałych obszarów zdegradowanych wypadają najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Kotuń stanowi odrębny raport. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiają mapy stanowiące załączniki do uchwały nr LX.398.2023 Rady Gminy Kotuń z dnia 29 listopada 2023 r.

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Przeprowadzona analiza pozwoliła na wyłonienie jednostek Bojmie, Cisie-Zagrudzie, Jagodne, Koszewnica i Tymianka, które na tle pozostałych obszarów wypadają najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów oraz ich pogłębiania się w czasie. Wyznaczony obszar rewitalizacji nie stanowi jednego obszaru, dlatego został podzielony na pięć podobszarów,

które stanowią powyższe jednostki osadnicze tj. podobszar Bojmie, podobszar Cisie-Zagrudzie, podobszar Jagodne, podobszar Koszewnica i podobszar Tymianka.

Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Do obszaru rewitalizacji włączono zatem jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

Ponadto przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kierowano się występowaniem na danym terenie istotnych cech wskazujących na duży potencjał dla rozwoju lokalnego w ramach rewitalizacji.

Tabela 1. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Kotuń

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy [%]
Bojmie	61,05	0,41%	357	4,28%
Cisie-Zagrudzie	20,56	0,14%	105	1,26%
Jagodne	27,15	0,18%	149	1,79%
Koszewnica	18,75	0,12%	144	1,73%
Tymianka	11,10	0,07%	25	0,30%
Razem	138,61	0,92%	780	9,36%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy Kotuń wynosi 0,92%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy wynosi 9,36%.

W dalszej części rozdziału dokonano diagnozy obszaru rewitalizacji w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

1.1. Bojmie

Obszar jednostki Bojmie zajmuje powierzchnię 61,05 ha i zamieszkiwany jest przez 357 osób. Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba mieszkańców zwiększyła się o 8 osób tj. 2,29%. Biorąc

pod uwagę ekonomiczne grupy mieszkańców, zauważyć można wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Na tutejszym terenie nie odnotowano problemu związanego z zaawansowaniem procesu starzenia się ludności tj. wysokiego udziału ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem.

Tabela 2. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Bojmie w roku 2018 i 2022

Wyszczególnienie	2018	2022
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	58	76
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	225	217
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	66	64
Razem	349	357

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Tabela 3. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze jednostki	17,93%
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze gminy	19,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

W kwestii bezrobocia na terenie jednostki Bojmie nie występuje sytuacja kryzysowa – poziom bezrobocia kształtuje się poniżej średniej dla gminy, co pokazuje poniższa tabela.

Tabela 4. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze jednostki	2,30%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze gminy	2,77%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Zauważalnym problemem z zakresu pomocy społecznej na terenie jednostki Bojmie jest ubóstwo i niepełnosprawność. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu

ubóstwa w ludności ogółem wyniósł na tutejszym terenie 7,84%, co jest wartością wyższą od średniej dla gminy o 3,71 p. proc., natomiast udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł 0,28% i jest wyższy od średniej wartości dla całej gminy o 0,06 p. proc. Osoby dotknięte ubóstwem i niepełnosprawnością często mogą mieć trudności w zaangażowaniu się w procesy rewitalizacyjne, ze względu na swoje własne trudności życiowe, brak czasu czy brak dostępu do edukacji i informacji, co może ograniczać aktywność społeczności lokalnej i jej zdolność do partycypacji w projektach rewitalizacyjnych. Taki stan rzeczy może utrudniać proces rewitalizacji, ponieważ wymaga kompleksowego podejścia do rozwiązywania trudnych kwestii społecznych i ekonomicznych.

Tabela 5. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze jednostki	7,84%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze gminy	4,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Tabela 6. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze jednostki	0,28%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze gminy	0,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Jednym z problemów zdiagnozowanych na obszarze jednostki jest także wysoki udział liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców, co wskazuje na niewystarczający poziom bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin. W 2022 r. wyniósł on 0,28 i był wyższy od średniej dla gminy o 0,12. Aby poradzić sobie z tym zagrożeniem, ważne jest, aby proces rewitalizacji uwzględniał strategie poprawy bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo rodzin i mieszkańców jest kluczowym elementem sukcesu każdego procesu rewitalizacji.

Tabela 7. Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	0,28
Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na obszarze gminy	0,16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Pod względem poziomu przestępczości stwierdzono brak występowania sytuacji kryzysowej. Badany wskaźnik – liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze – na obszarze jednostki Bojmie przyjął wartość 5,60 i był niższy od średniej wartości dla gminy o 2,54.

Na terenie jednostki w roku 2022 odnotowano liczbę kolizji drogowych na 100 mieszkańców powyżej średniej dla gminy, co świadczy o niedostatecznym stanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na tutejszym terenie. Kluczowymi elementami minimalizowania tego rodzaju zagrożeń i poprawy ogólnego stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym jest m.in. tworzenie oraz wdrażanie programów i polityk bezpieczeństwa, które zapewniają ochronę mieszkańców, pracowników i inwestorów. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki wyniosła 2,52 i była wyższa od średniej liczby dla gminy o 1,33.

Tabela 8. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	2,52
Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	1,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Mokobodach

W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto liczbę budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze. Na obszarze jednostki nie znajdują się obecnie żadne budynki produkcyjne, wobec czego stwierdzono występowanie sytuacji kryzysowej w obszarze niskiego stopnia przedsiębiorczości.

Tabela 9. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	0,00
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	0,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Zaniedbane obszary często borykają się z brakiem inwestycji, ograniczonym dostępem do kapitału i niskim poziomem przedsiębiorczości. To prowadzi do wysokiej stopy bezrobocia,

ubóstwa i braku różnorodności gospodarczej. W ramach procesu rewitalizacji konieczne jest promowanie przedsiębiorczości i tworzenia warunków do rozwoju lokalnych firm. Działania te mogą obejmować tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, ułatwienie dostępu do finansowania czy stworzenia sprzyjającego klimatu biznesowego. Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wzrostu dochodów mieszkańców i zwiększenia atrakcyjności obszaru dla inwestorów zewnętrznych. Rozwinięta przedsiębiorczość stymuluje rozwój lokalnej gospodarki i wpływa pozytywnie na społeczność, stanowiąc kluczowy element sukcesu procesu rewitalizacji.

W sferze środowiskowej na terenie jednostki Bojmie nie zdiagnozowano problemu występowania przekroczenia średniego rocznego stężenia benzo(a)pirenu na danym obszarze.

Pozytywnym aspektem jest także brak występowania negatywnej sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej badanej wskaźnikiem dotyczącym udziału liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze. Na terenie jednostki do sieci wodociągowej podłączone są wszystkie budynki.

Problemem ze sfery technicznej jest natomiast wysoki udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy, który na terenie jednostki osiągnął wartość 100,00%.

Tabela 10. Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na obszarze jednostki	100,00%
Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na obszarze gminy	80,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

W obszarze braku dostosowania budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami nie zdiagnozowano występowania kryzysowej sytuacji – wszystkie gminne budynki użyteczności publicznej na obszarze jednostki Bojmie posiadają rozwiązania umożliwiające korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami.

Wśród pozytywnych aspektów zdiagnozowanych na terenie jednostki Bojmie należy wskazać objęcie jej transportem publicznym, a także funkcjonowanie budynków użyteczności publicznej takich jak świetlica wiejska, biblioteka publiczna czy szkoły podstawowej i przedszkola.

1.2. Cisie-Zagrudzie

Obszar jednostki Cisie-Zagrudzie zajmuje powierzchnię 20,56 ha i zamieszkiwany jest przez 105 osób. Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 9 osób tj. 7,89%. Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy mieszkańców, zauważyć można spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, co obrazuje postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Udział osób w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie mieszkańców na tutejszym terenie wyniósł 23,81%, co było wartością powyżej średniej dla gminy o 4,10 p. proc. Starzenie się społeczeństwa wiąże się z większym zapotrzebowaniem na opiekę zdrowotną i usługi opiekuńcze. To może prowadzić do wzrostu kosztów opieki zdrowotnej i obciążać budżet gminy, co ograniczy dostępność środków na projekty rewitalizacyjne. Osoby starsze mogą mieć również tendencję do wycofywania się z życia społecznego, co może prowadzić do spadku zaangażowania w inicjatywy społeczne i kulturalne związane z rewitalizacją. Proces rewitalizacji powinien uwzględniać różnorodność potrzeb i perspektyw różnych grup wiekowych. Tworzenie programów i inicjatyw, które angażują osoby starsze i wspierają ich aktywność społeczną oraz ekonomiczną, może pomóc w zminimalizowaniu negatywnego wpływu starzenia się społeczeństwa na proces rewitalizacji.

Tabela 11. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Cisie-Zagrudzie w roku 2018 i 2022

Wyszczególnienie	2018	2022
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	18	17
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	72	63
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	24	25
Razem	114	105

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Tabela 12. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze jednostki	23,81%

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze gminy	19,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie brak jest osób bezrobotnych, przez co na tutejszym terenie nie występuje negatywna sytuacja w obszarze bezrobocia.

Tabela 13. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze jednostki	0,00%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze gminy	2,77%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Zauważalnym problemem z zakresu pomocy społecznej na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie jest ubóstwo. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem wyniósł na tutejszym terenie 4,76%, co jest wartością wyższą od średniej dla gminy o 0,63 p. proc. Osoby dotknięte ubóstwem często mogą mieć trudności w zaangażowaniu się w procesy rewitalizacyjne, ze względu na swoje własne trudności życiowe, brak czasu czy brak dostępu do edukacji i informacji, co może ograniczać aktywność społeczności lokalnej i jej zdolność do partycypacji w projektach rewitalizacyjnych. Taki stan rzeczy może utrudniać proces rewitalizacji, ponieważ wymaga kompleksowego podejścia do rozwiązywania trudnych kwestii społecznych i ekonomicznych.

Tabela 14. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze jednostki	4,76%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze gminy	4,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie brak jest osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności oraz także posiadających Niebieską Kartę, wobec czego nie stwierdzono występowania kryzysowej sytuacji w obszarze niepełnosprawność oraz bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin.

Jednym z problemów zdiagnozowanych na obszarze jednostki jest natomiast przestępczość. Badany wskaźnik – liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze – na obszarze jednostki Cisie-Zagrudzie przyjął wartość 9,52 i był wyższy od średniej wartości dla gminy o 1,37.

Tabela 15. Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na obszarze jednostki	9,52
Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na obszarze gminy	8,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Mokobodach

Obszary, które uległy zaniedbaniu i degradacji, często stają się miejscem, gdzie przestępczość może być bardziej powszechna. To z kolei wpływa na ogólną jakość życia mieszkańców i stanowi przeszkodę dla rozwoju lokalnego. Poprzez proces rewitalizacji, obszary te mogą być przekształcone, modernizowane i ożywiane, co często skutkuje spadkiem przestępczości. Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Kotuń odpowiada Komisariat Policji w Mokobodach. Poprawa warunków życia, tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających aktywnościom społecznym i kulturalnym oraz zwiększenie obecności służb policyjnych, wszystko to może zmniejszyć motywację do popełniania przestępstw i tworzyć bardziej bezpieczne i przyjazne środowisko dla mieszkańców. To ilustruje, jak rewitalizacja może odwracać negatywne tendencje związane z przestępczością i przyczyniać się do rozwoju lokalnego poprzez poprawę bezpieczeństwa i jakości życia w danym obszarze.

Na terenie jednostki w roku 2022 odnotowano liczbę kolizji drogowych na 100 mieszkańców powyżej średniej dla gminy, co świadczy o niedostatecznym stanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na tutejszym terenie. Kluczowymi elementami minimalizowania tego rodzaju zagrożeń i poprawy ogólnego stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym jest m.in. tworzenie oraz wdrażanie programów i polityk bezpieczeństwa, które zapewniają ochronę mieszkańców, pracowników i inwestorów. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki wyniosła 2,89 i była wyższa od średniej liczby dla gminy o 1,67.

Tabela 16. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	2,89
Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	1,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Mokobodach

W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto liczbę budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze. Na obszarze jednostki nie znajdują się obecnie żadne budynki produkcyjne, wobec czego stwierdzono występowanie sytuacji kryzysowej w obszarze niskiego stopnia przedsiębiorczości.

Tabela 17. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	0,00
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	0,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Zaniedbane obszary często borykają się z brakiem inwestycji, ograniczonym dostępem do kapitału i niskim poziomem przedsiębiorczości. To prowadzi do wysokiej stopy bezrobocia, ubóstwa i braku różnorodności gospodarczej. W ramach procesu rewitalizacji konieczne jest promowanie przedsiębiorczości i tworzenia warunków do rozwoju lokalnych firm. Działania te mogą obejmować tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, ułatwienie dostępu do finansowania czy stworzenia sprzyjającego klimatu biznesowego. Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wzrostu dochodów mieszkańców i zwiększenia atrakcyjności obszaru dla inwestorów zewnętrznych. Rozwinięta przedsiębiorczość stymuluje rozwój lokalnej gospodarki i wpływa pozytywnie na społeczność, stanowiąc kluczowy element sukcesu procesu rewitalizacji.

W sferze środowiskowej na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie nie zdiagnozowano problemu występowania przekroczenia średniego rocznego stężenia benzo(a)pirenu na danym obszarze.

Pozytywnym aspektem jest także brak występowania negatywnej sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej badanej wskaźnikiem dotyczącym udziału liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze. Na terenie jednostki do sieci wodociągowej podłączone są wszystkie budynki.

W obszarze niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w zakresie ochrony środowiska nie stwierdzono występowania sytuacji kryzysowej na tutejszym terenie – na obszarze jednostki brak jest budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy.

Problemem ze sfery technicznej jest natomiast brak dostosowania budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami

w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na tutejszym obszarze wynosi 0,00%, co oznacza, że żaden budynek użyteczności publicznej na terenie jednostki nie jest dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Tabela 18. Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na obszarze jednostki	0,00%
Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na obszarze gminy	54,84%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Wśród pozytywnych aspektów zdiagnozowanych na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie należy wskazać objęcie jej transportem publicznym, a także funkcjonowanie jednostki ochotniczej straży pożarnej.

1.3. Jagodne

Obszar jednostki Jagodne zajmuje powierzchnię 27,15 ha i zamieszkiwany jest przez 149 osób. Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 5 osób tj. 3,25%. Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy mieszkańców, zauważyć można spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, co obrazuje postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Udział osób w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie mieszkańców na tutejszym terenie wyniósł 22,82%, co było wartością powyżej średniej dla gminy o 3,11 p. proc. Starzenie się społeczeństwa wiąże się z większym zapotrzebowaniem na opiekę zdrowotną i usługi opiekuńcze. To może prowadzić do wzrostu kosztów opieki zdrowotnej i obciążać budżet gminy, co ograniczy dostępność środków na projekty rewitalizacyjne. Osoby starsze mogą mieć również tendencję do wycofywania się z życia społecznego, co może prowadzić do spadku zaangażowania w inicjatywy społeczne i kulturalne związane z rewitalizacją. Proces rewitalizacji powinien uwzględniać różnorodność potrzeb i perspektyw różnych grup wiekowych. Tworzenie programów i inicjatyw, które angażują osoby starsze i wspierają ich aktywność społeczną oraz ekonomiczną, może pomóc w zminimalizowaniu negatywnego wpływu starzenia się społeczeństwa na proces rewitalizacji.

Tabela 19. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Jagodne w roku 2018 i 2022

Wyszczególnienie	2018	2022
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	31	30
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	95	85
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	28	34
Razem	154	149

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Tabela 20. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze jednostki	22,82%
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze gminy	19,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Na terenie jednostki Jagodne brak jest osób bezrobotnych, wobec czego w niniejszym obszarze nie występuje kryzysowa sytuacja.

Tabela 21. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze jednostki	0,00%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze gminy	2,77%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Z zakresu pomocy społecznej na terenie jednostki Jagodne również nie stwierdzono występowania kryzysowej sytuacji. Na tutejszym obszarze brak jest osób ze szczególnymi potrzebami, natomiast udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców wynosi 0,67%, co jest wartością niższą od średniej dla gminy o 3,46 p. proc.

Tabela 22. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze jednostki	0,67%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze gminy	4,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Jednym z problemów zdiagnozowanych na obszarze jednostki jest wysoki udział liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców, co wskazuje na niewystarczający poziom bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin. Aby poradzić sobie z tym zagrożeniem, ważne jest, aby proces rewitalizacji uwzględniał strategie poprawy bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo rodzin i mieszkańców jest kluczowym elementem sukcesu każdego procesu rewitalizacji. Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne w 2022 r. wyniosła 0,67 i była wyższa od średniej liczby dla gminy o 0,52.

Tabela 23. Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	0,67
Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na obszarze gminy	0,16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Pod względem poziomu przestępczości również stwierdzono występowanie sytuacji kryzysowej. Badany wskaźnik – liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze – na obszarze jednostki Jagodne przyjął wartość 13,42 i był wyższy od średniej wartości dla gminy o 5,28.

Tabela 24. Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na obszarze jednostki	13,42
Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na obszarze gminy	8,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Mokobodach

Obszary, które uległy zaniedbaniu i degradacji, często stają się miejscem, gdzie przestępczość może być bardziej powszechna. To z kolei wpływa na ogólną jakość życia mieszkańców i stanowi przeszkodę dla rozwoju lokalnego. Poprzez proces rewitalizacji, obszary te mogą być przekształcone, modernizowane i ożywiane, co często skutkuje spadkiem przestępczości. Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Kotuń odpowiada Komisariat Policji

w Mokobodach. Poprawa warunków życia, tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających aktywnościom społecznym i kulturalnym oraz zwiększenie obecności służb policyjnych, wszystko to może zmniejszyć motywację do popełniania przestępstw i tworzyć bardziej bezpieczne i przyjazne środowisko dla mieszkańców. To ilustruje, jak rewitalizacja może odwracać negatywne tendencje związane z przestępczością i przyczyniać się do rozwoju lokalnego poprzez poprawę bezpieczeństwa i jakości życia w danym obszarze.

Na terenie jednostki w roku 2022 odnotowano także liczbę kolizji drogowych na 100 mieszkańców powyżej średniej dla gminy, co świadczy o niedostatecznym stanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na tutejszym terenie. Kluczowymi elementami minimalizowania tego rodzaju zagrożeń i poprawy ogólnego stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym jest m.in. tworzenie oraz wdrażanie programów i polityk bezpieczeństwa, które zapewniają ochronę mieszkańców, pracowników i inwestorów. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki w 2022 r. wyniosła 6,04 i była wyższa od średniej liczby dla gminy o 4,85.

Tabela 25. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	6,04
Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	1,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Mokobodach

W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto liczbę budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze. Na obszarze jednostki nie znajdują się obecnie żadne budynki produkcyjne, wobec czego stwierdzono występowanie sytuacji kryzysowej w obszarze niskiego stopnia przedsiębiorczości.

Tabela 26. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	0,00
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	0,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Zaniedbane obszary często borykają się z brakiem inwestycji, ograniczonym dostępem do kapitału i niskim poziomem przedsiębiorczości. To prowadzi do wysokiej stopy bezrobocia, ubóstwa i braku różnorodności gospodarczej. W ramach procesu rewitalizacji konieczne jest promowanie przedsiębiorczości i tworzenia warunków do rozwoju lokalnych firm. Działania te

mogą obejmować tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, ułatwienie dostępu do finansowania czy stworzenia sprzyjającego klimatu biznesowego. Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wzrostu dochodów mieszkańców i zwiększenia atrakcyjności obszaru dla inwestorów zewnętrznych. Rozwinięta przedsiębiorczość stymuluje rozwój lokalnej gospodarki i wpływa pozytywnie na społeczność, stanowiąc kluczowy element sukcesu procesu rewitalizacji.

W sferze środowiskowej na terenie jednostki Jagodne nie zdiagnozowano problemu występowania przekroczenia średniego rocznego stężenia benzo(a)pirenu na danym obszarze.

Pozytywnym aspektem jest także brak występowania negatywnej sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej badanej wskaźnikiem dotyczącym udziału liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze. Na terenie jednostki do sieci wodociągowej podłączone są wszystkie budynki.

W obszarze niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w zakresie ochrony środowiska nie stwierdzono występowania sytuacji kryzysowej na tutejszym terenie – na obszarze jednostki brak jest budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy.

Problemem ze sfery technicznej jest natomiast brak dostosowania budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na tutejszym obszarze wynosi 0,00%, co oznacza, że żaden budynek użyteczności publicznej na terenie jednostki nie jest dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Tabela 27. Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na obszarze jednostki	0,00%
Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na obszarze gminy	54,84%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Wśród pozytywnych aspektów zdiagnozowanych na terenie jednostki Jagodne należy wskazać funkcjonowanie na jej obszarze świetlicy wiejskiej.

1.4. Koszewnica

Obszar jednostki Koszewnica zajmuje powierzchnię 18,75 ha i zamieszkiwany jest przez 144 osoby. Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba mieszkańców zwiększyła się o 15 osób tj. 11,63%. Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy mieszkańców, zauważyć można wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Pomimo wzrostu liczby ludności w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym na tutejszym terenie odnotowano problem związany z zaawansowaniem procesu starzenia się ludności tj. wysokiego udziału ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem. Wyniósł on 20,14%, co było wartością powyżej średniej dla gminy o 0,43 p. proc.

Tabela 28. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Koszewnica w roku 2018 i 2022

Wyszczególnienie	2018	2022
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	21	27
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	84	88
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	24	29
Razem	129	144

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Tabela 29. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Koszewnica i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze jednostki	20,14%
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze gminy	19,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na tutejszym terenie wynosi 18,18% i jest wyższy od średniej dla gminy o 15,41 p. proc., co świadczy o występowaniu sytuacji kryzysowej w tym obszarze. Osoby dotknięte bezrobociem mogą potrzebować wsparcia i programów szkoleniowych, aby odzyskać umiejętności i wrócić na rynek pracy. Brak takiego wsparcia może utrudniać reintegrację zawodową i prowadzić

do długotrwałego bezrobocia. Problem bezrobocia może prowadzić do braku perspektyw rozwoju społeczności lokalnej. Mieszkańcy, którzy nie mają dostępu do pracy, mogą odczuwać frustrację i brak nadziei na lepszą przyszłość, co może wpływać na ich zaangażowanie w procesy rewitalizacyjne. Istotne w rozwiązywaniu problemu bezrobocia w obszarach objętych rewitalizacją są inwestycje w edukację, szkolenia zawodowe i programy reintegracji zawodowej oraz programy i inicjatywy, które wspierają tworzenie miejsc pracy, oferują wsparcie dla osób bezrobotnych, i promują rozwój przedsiębiorczości na lokalnym rynku pracy.

Tabela 30. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze jednostki	18,18%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze gminy	2,77%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Zauważalnym problemem z zakresu pomocy społecznej na terenie jednostki Koszewnica jest ubóstwo. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem wyniósł na tutejszym terenie 11,11%, co jest wartością wyższą od średniej dla gminy o 6,98 p. proc. Osoby dotknięte ubóstwem często mogą mieć trudności w zaangażowaniu się w procesy rewitalizacyjne, ze względu na swoje własne trudności życiowe, brak czasu czy brak dostępu do edukacji i informacji, co może ograniczać aktywność społeczności lokalnej i jej zdolność do partycypacji w projektach rewitalizacyjnych. Taki stan rzeczy może utrudniać proces rewitalizacji, ponieważ wymaga kompleksowego podejścia do rozwiązywania trudnych kwestii społecznych i ekonomicznych.

Tabela 31. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze jednostki	11,11%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze gminy	4,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Na terenie jednostki Koszewnica brak jest osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności oraz także posiadających Niebieską Kartę, wobec czego nie stwierdzono

występowania kryzysowej sytuacji w obszarze niepełnosprawność oraz bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin.

W 2022 r. nie odnotowano również żadnego przestępstwa, na tutejszym terenie, co wskazuje na duży poziom bezpieczeństwa.

Jednym z problemów zdiagnozowanych na obszarze jednostki jest wysoka liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców. W 2022 r. wskaźnik wyniósł 2,08 i był wyższy od średniej dla gminy o 0,89. Świadczy to o niedostatecznym stanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na tutejszym terenie. Kluczowymi elementami minimalizowania tego rodzaju zagrożeń i poprawy ogólnego stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym jest m.in. tworzenie oraz wdrażanie programów i polityk bezpieczeństwa, które zapewniają ochronę mieszkańców, pracowników i inwestorów.

Tabela 32. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	2,08
Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	1,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Mokobodach

W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto liczbę budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze. Na obszarze jednostki nie znajdują się obecnie żadne budynki produkcyjne, wobec czego stwierdzono występowanie sytuacji kryzysowej w obszarze niskiego stopnia przedsiębiorczości.

Tabela 33. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	0,00
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	0,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Zaniedbane obszary często borykają się z brakiem inwestycji, ograniczonym dostępem do kapitału i niskim poziomem przedsiębiorczości. To prowadzi do wysokiej stopy bezrobocia, ubóstwa i braku różnorodności gospodarczej. W ramach procesu rewitalizacji konieczne jest promowanie przedsiębiorczości i tworzenia warunków do rozwoju lokalnych firm. Działania te mogą obejmować tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, ułatwienie dostępu do finansowania czy stworzenia sprzyjającego klimatu biznesowego. Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wzrostu dochodów mieszkańców i zwiększenia atrakcyjności obszaru dla inwestorów

zewnątrznych. Rozwinięta przedsiębiorczość stymuluje rozwój lokalnej gospodarki i wpływa pozytywnie na społeczność, stanowiąc kluczowy element sukcesu procesu rewitalizacji.

W sferze środowiskowej na terenie jednostki Koszewnica nie zdiagnozowano problemu występowania przekroczenia średniego rocznego stężenia benzo(a)pirenu na danym obszarze.

Pozytywnym aspektem jest także brak występowania negatywnej sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej badanej wskaźnikiem dotyczącym udziału liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze. Na terenie jednostki do sieci wodociągowej podłączone są wszystkie budynki.

Problemem ze sfery technicznej jest natomiast wysoki udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy, który na terenie jednostki osiągnął wartość 100,00%.

Tabela 34. Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na obszarze jednostki	100,00%
Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na obszarze gminy	80,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

W obszarze braku dostosowania budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami nie zdiagnozowano występowania kryzysowej sytuacji – wszystkie gminne budynki użyteczności publicznej na obszarze jednostki Koszewnica posiadają rozwiązania umożliwiające korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami.

Wśród pozytywnych aspektów zdiagnozowanych na terenie jednostki Koszewnica należy wskazać funkcjonowanie przystanku kolejowego, a także świetlicy wiejskiej oraz przedszkola.

1.5. Tymianka

Obszar jednostki Tymianka zajmuje powierzchnię 11,01 ha i zamieszkiwany jest przez 25 osób. Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba mieszkańców na terenie jednostki nie uległa zmianie. Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy mieszkańców, zauważyć można spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Udział osób w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie mieszkańców na tutejszym terenie wyniósł 32,00%, co było wartością powyżej średniej dla gminy o 12,29 p. proc. Starzenie się społeczeństwa wiąże się z większym zapotrzebowaniem na opiekę zdrowotną i usługi opiekuńcze. To może prowadzić do wzrostu kosztów opieki zdrowotnej i obciążać budżet gminy, co ograniczy dostępność środków na projekty rewitalizacyjne. Osoby starsze mogą mieć również tendencję do wycofywania się z życia społecznego, co może prowadzić do spadku zaangażowania w inicjatywy społeczne i kulturalne związane z rewitalizacją. Proces rewitalizacji powinien uwzględniać różnorodność potrzeb i perspektyw różnych grup wiekowych. Tworzenie programów i inicjatyw, które angażują osoby starsze i wspierają ich aktywność społeczną oraz ekonomiczną, może pomóc w zminimalizowaniu negatywnego wpływu starzenia się społeczeństwa na proces rewitalizacji.

Tabela 35. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Tymianka w roku 2018 i 2022

Wyszczególnienie	2018	2022
Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	6	4
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat; mężczyźni 18-64 lata)	13	13
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej; mężczyźni 65 lat i więcej)	6	8
Razem	25	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Tabela 36. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Tymianka i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze jednostki	32,00%
Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na obszarze gminy	19,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na tutejszym terenie wynosi 15,38% i jest wyższy od średniej dla gminy o 12,61 p. proc., co świadczy o występowaniu sytuacji kryzysowej w tym obszarze. Osoby dotknięte bezrobociem mogą potrzebować wsparcia i programów szkoleniowych, aby odzyskać umiejętności i wrócić na rynek pracy. Brak takiego wsparcia może utrudniać reintegrację zawodową i prowadzić

do długotrwałego bezrobocia. Problem bezrobocia może prowadzić do braku perspektyw rozwoju społeczności lokalnej. Mieszkańcy, którzy nie mają dostępu do pracy, mogą odczuwać frustrację i brak nadziei na lepszą przyszłość, co może wpływać na ich zaangażowanie w procesy rewitalizacyjne. Istotne w rozwiązywaniu problemu bezrobocia w obszarach objętych rewitalizacją są inwestycje w edukację, szkolenia zawodowe i programy reintegracji zawodowej oraz programy i inicjatywy, które wspierają tworzenie miejsc pracy, oferują wsparcie dla osób bezrobotnych, i promują rozwój przedsiębiorczości na lokalnym rynku pracy.

Tabela 37. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze jednostki	15,38%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze gminy	2,77%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Zauważalnym problemem z zakresu pomocy społecznej na terenie jednostki Tymianka jest także ubóstwo i niepełnosprawność. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem wyniósł na tutejszym terenie 32,00%, co jest wartością wyższą od średniej dla gminy o 27,87 p. proc., natomiast udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł 4,00% i jest wyższy od średniej wartości dla całej gminy o 3,78 p. proc. Osoby dotknięte ubóstwem i niepełnosprawnością często mogą mieć trudności w zaangażowaniu się w procesy rewitalizacyjne, ze względu na swoje własne trudności życiowe, brak czasu czy brak dostępu do edukacji i informacji, co może ograniczać aktywność społeczności lokalnej i jej zdolność do partycypacji w projektach rewitalizacyjnych. Taki stan rzeczy może utrudniać proces rewitalizacji, ponieważ wymaga kompleksowego podejścia do rozwiązywania trudnych kwestii społecznych i ekonomicznych.

Tabela 38. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze jednostki	32,00%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze gminy	4,13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Tabela 39. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze jednostki	4,00%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na obszarze gminy	0,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu

Na terenie jednostki Tymianka brak jest osób posiadających Niebieską Kartę, wobec czego nie stwierdzono występowania kryzysowej sytuacji w obszarze bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin.

W 2022 r. na tutejszym terenie nie odnotowano również żadnego przestępstwa ani kolizji drogowej co wskazuje na duży poziom bezpieczeństwa.

W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości mieszkańców pod uwagę wzięto liczbę budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze. Na obszarze jednostki nie znajdują się obecnie żadne budynki produkcyjne, wobec czego stwierdzono występowanie sytuacji kryzysowej w obszarze niskiego stopnia przedsiębiorczości.

Tabela 40. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze jednostki	0,00
Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na obszarze gminy	0,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

Zaniedbane obszary często borykają się z brakiem inwestycji, ograniczonym dostępem do kapitału i niskim poziomem przedsiębiorczości. To prowadzi do wysokiej stopy bezrobocia, ubóstwa i braku różnorodności gospodarczej. W ramach procesu rewitalizacji konieczne jest promowanie przedsiębiorczości i tworzenia warunków do rozwoju lokalnych firm. Działania te mogą obejmować tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, ułatwienie dostępu do finansowania czy stworzenia sprzyjającego klimatu biznesowego. Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wzrostu dochodów mieszkańców i zwiększenia atrakcyjności obszaru dla inwestorów zewnętrznych. Rozwinięta przedsiębiorczość stymuluje rozwój lokalnej gospodarki i wpływa pozytywnie na społeczność, stanowiąc kluczowy element sukcesu procesu rewitalizacji.

W sferze środowiskowej na terenie jednostki Tymianka nie zdiagnozowano problemu występowania przekroczenia średniego rocznego stężenia benzo(a)pirenu na danym obszarze.

Negatywnym aspektem jest także występowanie kryzysowej sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej badanej wskaźnikiem dotyczącym udziału liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze. Na terenie jednostki do sieci wodociągowej nie były podłączone żadne budynki mieszkalne.

Tabela 41. Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022

Wyszczególnienie	2022
Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na obszarze jednostki	0,00%
Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na obszarze gminy	99,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Kotuniu

W sferze technicznej nie zdiagnozowano występowania kryzysowej sytuacji – na obszarze jednostki nie są zlokalizowane budynki mieszkalne znajdujące się w mieszkaniowym zasobie gminy ani gminne budynki użyteczności publicznej, wobec czego niniejsza jednostka nie była badana wskaźnikami w wyżej wymienionej sferze.

1.6. Podsumowanie

Poniżej przedstawiono poszczególne sfery wraz z badanymi wskaźnikami ze wskazaniem jednostek, na obszarze których odnotowano kryzysową sytuację:

Sfera społeczna:

— Obszar: Starzejące się społeczeństwo:

- Wskaźnik: Udział osób w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze:
 - Cisie-Zagrudzie,
 - Jagodne,
 - Koszewnica,
 - Tymianka.

— Obszar: Bezrobocie:

- Wskaźnik: Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze:

- Koszewnica,
- Tymianka.

— Obszar: Ubóstwo:

- Wskaźnik: Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze:
 - Bojmie,
 - Cisie-Zagrudzie,
 - Koszewnica,
 - Tymianka.

— Obszar: Niepełnosprawność:

- Wskaźnik: Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze:
 - Bojmie,
 - Tymianka.

— Obszar: Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin:

- Wskaźnik: Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze:
 - Bojmie,
 - Jagodne.

— Obszar: Przestępczość:

- Wskaźnik: Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze:
 - Cisie-Zagrudzie,
 - Jagodne.

— Obszar: Bezpieczeństwo w ruchu drogowym:

- Wskaźnik: Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze:
 - Bojmie,
 - Cisie-Zagrudzie,
 - Jagodne,

- Koszewnica.

Sfera gospodarcza:

— Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości:

- Wskaźnik: Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze:
 - Bojmie,
 - Cisie-Zagrudzie,
 - Jagodne,
 - Koszewnica,
 - Tymianka.

Sfera środowiskowa:

— Obszar: Przekroczenie standardów jakości środowiska:

- Wskaźnik: Występowanie przekroczenia średniego rocznego stężenia B(a)P na danym obszarze: brak jednostek z sytuacją kryzysową.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

— Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych:

- Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze:
 - Tymianka.

Sfera techniczna:

— Obszar: Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w zakresie ochrony środowiska:

- Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na danym obszarze:
 - Bojmie,
 - Koszewnica.

— Obszar: Brak dostosowania budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami:

- Wskaźnik: Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami

w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na danym obszarze:

- Cisie-Zagrudzie,
- Jagodne.

Lokalne potencjały występujące na terenie obszaru rewitalizacji

Poza zdiagnozowanymi problemami wszystkie jednostki osadnicze wyznaczone jako obszar rewitalizacji gminy Kotuń charakteryzują się potencjałem rozwojowym, co stanowi istotny element dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W obszarze rewitalizacji znajdują się bowiem obiekty, w których świadczone są usługi edukacyjne i kulturalne, a także zapewniające dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej, w oparciu o którą będą organizowane działania aktywizujące lokalną społeczność.

Dodatkowo znajdują się tutaj szczególnie cenne obiekty zabytkowe m.in. wpisany do rejestru zabytków zespół dworsko-parkowy w miejscowości Cisie-Zagrudzie. Zabytki są integralną częścią historii i kultury regionu. Ich zachowanie pomaga budować tożsamość lokalną i promować dziedzictwo kulturowe, co może stanowić źródło dumy dla mieszkańców i wzmocniać proces rewitalizacji. Występowanie obiektów zabytkowych stanowi również katalizator rozwoju danego obszaru w zakresie rozwoju turystyki historycznej. Ponadto, cenne zespoły zabytkowe pomagają budować tożsamość kulturową, stanowiąc narzędzie do nauki historii, architektury i kultury. Odnowa takich miejsc ożywia, przyciągając inwestorów, a także podkreśla unikalny charakter i estetykę danego miejsca. Zachowanie zabytków jest kluczowe dla rozwoju kultury i dziedzictwa lokalnego, a także sprzyja tworzeniu zrównoważonych, atrakcyjnych i pełnych życia społeczności.

Ponadto na terenie podobszaru Koszewnica znajduje się przystanek kolejowy, który może pełnić kluczową rolę w ożywieniu obszaru rewitalizacji poprzez m.in. zwiększenie dostępności, atrakcyjności i aktywności gospodarczej, przyczyniając się do wzrostu społeczności lokalnej oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z lokalnymi i ponadlokalnymi dokumentami strategicznymi

W niniejszym rozdziale przedstawiono powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030 ze Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce na lata 2022-2030, Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce 2030+, Strategią Rozwoju Gminy Kotuń do roku 2025, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kotuń i miejscowymi planami zagospodarowania

przestrzennego oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kotuń na lata 2021-2027.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce na lata 2022-2030

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce na lata 2022-2030 przyjęta została uchwałą nr LXXVII/723/2023 Rady Miasta Siedlce z dnia 30 listopada 2023 r.

W Strategii określono następującą wizję rozwoju: Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Siedlce to miejsce charakteryzujące się optymalnym wykorzystaniem dostępnych wewnętrznych i zewnętrznych narzędzi wsparcia rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego. Stworzona wspólnota w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce korzysta z efektu synergii i angażuje się we wspólne oraz skoordynowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju całego obszaru przy udziale partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych.

W wyniku przeprowadzonych analiz diagnostycznych oraz wskazaniu zasadniczych wyzwań jakie stoją przed obszarem MOF Siedlce, zdefiniowane zostały trzy następujące cele strategiczne:

1. Poprawa warunków życia mieszkańców oraz wspieranie potencjału społecznego MOF Miasta Siedlce;
2. Zwiększenie spójności i atrakcyjności przestrzeni Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego z zachowaniem wysokiej jakości środowiska;
3. Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Siedlce jako ośrodek konkurencyjnej, nowoczesnej i zielonej gospodarki;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń wpisuje się przede wszystkim w założenia celu strategicznego 1. Poprawa warunków życia mieszkańców oraz wspieranie potencjału społecznego MOF Miasta Siedlce, w ramach którego wyznaczono takie cele szczegółowe jak edukacja ukierunkowana na potrzeby mieszkańców i rynku pracy, rozwinięta polityka mieszkaniowa, usługi społeczne odpowiadające potrzebom mieszkańców MOF, bogata oferta kulturalna regionu oraz inkluzywne społeczeństwo. Wobec powyższego oba dokumenty są ze sobą zgodne.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce 2030+

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce 2030+ przyjęty został uchwałą nr LXXVII/722/2023 Rady Miasta Siedlce z dnia 30 listopada 2023 r.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Siedlce to strategiczne opracowanie poruszające szereg kwestii dotyczących mobilności (czyli wszelkich sposobów przemieszczania osób oraz towarów), a także urbanistyki oraz środowiska w podejmowanym obszarze.

Wyznaczoną wizją rozwoju mobilności w MOF Miasta Siedlce jest:

„Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Siedlce to przyjazna, dostępna i bezpieczna przestrzeń dla każdego. To możliwe dzięki współpracy samorządów lokalnych, które angażują się w rozwój idei zrównoważonej mobilności oraz zintegrowanego i spójnego systemu transportu publicznego na całym Obszarze. Dzięki temu mieszkańcy mają dostęp do połączeń dostosowanych do różnorodnych potrzeb.

Autobusy zapewniają wysoki standard podróży, a infrastruktura transportowa jest nowoczesna, wygodna i estetyczna. Wykorzystywane są również rozwiązania cyfrowe, które zwiększają efektywność i punktualność przewozów, dostosowując ofertę do potrzeb pasażerów i ułatwiając planowanie przejazdów. Dzięki temu transport zbiorowy jest alternatywą dla prywatnych samochodów.

Rozwinięta infrastruktura rowerowa zachęca mieszkańców do częstszego korzystania z rowerów i urządzeń transportu osobistego (UTO) zarówno na krótkie, jak i długie dystanse, a także do odbywania podróży łączonych, z wykorzystaniem transportu publicznego. Za sprawą rozwoju centrów lokalnych i węzłów przesiadkowych, przestrzeń w miastach i wsiach w MOF Miasta Siedlce jest przyjazna i bezpieczna dla pieszych, rowerzystów i innych uczestników ruchu drogowego. Stale rośnie liczba mieszkańców decydujących się na podróżę piesze jako integralną część swoich codziennych przemieszczeń.

Logistyka miejska i transport ciężarowy funkcjonuje w sposób zrównoważony, nie generując uciążliwych kosztów społecznych dla całego obszaru funkcjonalnego. Przyczynia się to do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i hałasu, zwiększenia bezpieczeństwa na drogach oraz poprawy jakości przestrzeni miejskiej i poziomu życia mieszkańców.”

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń wpisuje się w wyznaczony w Planie Cel strategiczny III. Poprawa bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu oraz w cel operacyjny 4. Rozwój mobilności aktywnej. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji wyznaczono kierunek rozwoju „Bezpieczni mieszkańcy w przestrzeni publicznej” oraz zaplanowano zadania związane z modernizacją infrastruktury technicznej, których celem jest poprawa bezpieczeństwa na drogach i jakości życia mieszkańców gminy. Oba dokumenty są zatem ze sobą spójne.

Strategia Rozwoju Gminy Kotuń do roku 2025

Strategia Rozwoju Gminy Kotuń przyjęta została uchwałą nr XVI.118.2015 z dnia 28 grudnia 2015 r.

Wizją rozwoju gminy określoną w Strategii jest: Gmina Kotuń, dzięki wspólnemu zaangażowaniu władz samorządowych gminy, jak również partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, to atrakcyjne i przyjazne miejsce do życia pracy i inwestycji.

Strategia Rozwoju Gminy Kotuń do roku 2025 jest dokumentem, który wskazuje strategiczne kierunki działań na rzecz likwidacji zdiagnozowanych problemów w obszarze społeczeństwa, gospodarki i przestrzeni, na których powinna być skoncentrowana uwaga władz lokalnych w perspektywie do 2025 roku, aby lepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców. Już w tym miejscu widoczna jest spójność dokumentu strategicznego z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji, który jest wieloletnim programem działań zmierzającym do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

W wyznaczonym obszarze rewitalizacji zdiagnozowano szereg problemów społecznych, ale także problemy gospodarcze oraz braki lub ograniczenia w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W Strategii Rozwoju wśród słabych stron wskazano m.in. brak wystarczającej liczby miejsc pracy na terenie gminy, niedostateczny stan infrastruktury drogowej i okełodrogowej, niezadowalający poziom świadczonych usług zdrowotnych, deficyt miejsc przedszkolnych, brak spójnego systemu komunikacji, słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna, brak rozwiniętej bazy usługowej i noclegowej dla funkcji turystycznej, niedostatecznie urządzona przestrzeń publiczna, niewystarczająca ilość i jakość terenów rekreacyjnych, słabo rozwinięta kultura czasu wolnego dorosłych mieszkańców, brak infrastruktury gazowniczej, brak spójnej polityki wobec strat w rolnictwie ze szczególnych uwzględnieniem strat wyrządzonych przez zwierzynę łowną.

Wśród celów określone zostały takie, których osiągnięcie poprzez realizację działań strategicznych, zapewni zmniejszenie skali problemów zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Mowa tu o następujących priorytetach i celach strategicznych określonych w Strategii:

Cel strategiczny obszaru społeczeństwo: wysoka jakość życia mieszkańców gminy:

— Cele operacyjne:

- podnoszenie poziomu kształcenia w placówkach oświatowych,
- wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną,

- budowa i urządzenie terenów rekreacyjnych i sportowych,
- dostosowanie infrastruktury publicznej do standardów, w tym zakresie efektywności energetycznej.

Cel strategiczny obszaru gospodarka: dobre warunki do inwestowania bazą rozwoju gospodarczego:

— Cele operacyjne:

- stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorstw,
- współorganizowanie szkoleń,
- promocja produktów lokalnych.

Cel strategiczny obszaru przestrzeń: ład przestrzenny i zrównoważone środowisko:

— Cele operacyjne:

- budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej,
- drożny, lokalny układ drogowy,
- ochrona środowiska naturalnego, promocja OZE,
- zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Kotuń do roku 2025 stanowi najważniejszy dokument wyznaczający kierunki działań podejmowanych na terenie gminy, w tym kierunki, które należy uwzględniać przy opracowywaniu programów i planów wykonawczych. Gminny Program Rewitalizacji stanowi dokument podrzędny Strategii Rozwoju, dlatego przy określaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy zachować zgodność i powiązanie działań z założeniami strategicznymi.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kotuń oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kotuń

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kotuń przyjęte zostało uchwałą nr XXVI/188/2013 Rady Gminy Kotuń z dnia 15 kwietnia 2013 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawiera m.in. przegląd potrzeb i możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego gminy.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kotuń przyjęto następujące kierunki rozwoju gminy:

- zachowanie rolniczego charakteru gminy na znacznych jej obszarach,
- zachowanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- rozwój infrastruktury obsługi ruchu tranzytowego, w szczególności drogowego,
- stwarzanie warunków do wzrostu zamożności ludności gminy,

- stwarzanie możliwości dalszego rozwoju gminy poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej i technicznej, poprawę warunków mieszkaniowych, rozwój działalności wytwórczej i usługowej dotyczącej głównie obsługi ludności i rolnictwa, stwarzanie ekonomicznych warunków do przyciągania kapitału z zewnątrz,
- rozwój infrastruktury na obszarach kwalifikujących się do rozwoju rekreacji i turystyki.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń uwzględnia w swoich założeniach wyżej wymienione kierunki rozwoju. W związku z powyższym stwierdza się, iż oba dokumenty pozwolą na skuteczną realizację procesu rewitalizacji na obszarze gminy.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń są również zgodne z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie działania przewidziane w programie rewitalizacji, zostały zaplanowane i skoordynowane z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dzięki temu program rewitalizacji nie tylko przyczyni się do odnowienia obszarów, które najbardziej tego potrzebują, ale także będzie wspierał długoterminowe cele rozwoju gminy, zgodnie z założeniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kotuń na lata 2021-2027

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kotuń na lata 2021-2027 przyjęta została uchwałą nr XXIX.193.2021 Rady Gminy Kotuń z dnia 29 marca 2021 r.

Powyższy dokument jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podobnie jak w przypadku Strategii Rozwoju, we wszystkich zasadniczych częściach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych znalazły się aspekty związane z rewitalizacją tj. zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej.

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kotuń jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonych problemów społecznych oraz poprawa sytuacji mieszkańców.

Dokument określa następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych:
 - Cel operacyjny I. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych,
 - Cel operacyjny II. Budowa i rozwój systemu wsparcia dla osób starszych.
- Cel strategiczny 2. Rozwój systemu wsparcia rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym:

- Cel operacyjny I. Stworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną i dzieckiem,
- Cel operacyjny II. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- Cel strategiczny 3. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym:
 - Cel operacyjny I. Zapobieganie zjawisku długotrwałego bezrobocia, eliminowanie jego negatywnych skutków i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych,
 - Cel operacyjny II. Zapobieganie utrwalaniu się stanu ubóstwa,
 - Cel operacyjny III. Profilaktyka uzależnień oraz system pomocy osobom uzależnionym od alkoholu lub/i narkotyków.
- Cel strategiczny 4. Dynamizacja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego gminy:
 - Cel operacyjny I. Aktywna integracja społeczna mieszkańców.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić do zapewnienia dobrego standardu życia mieszkańcom gminy m.in. poprzez pobudzenie aktywności społecznej, działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie odpowiedniej oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjno – sportowej, dlatego też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować cele wyznaczone w Strategii.

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja zawiera opis stanu docelowego w wyniku przeprowadzenia rewitalizacji w wyznaczonym obszarze rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Wizja stanowi podstawę określenia celów i kierunków działań, w ramach których realizowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji:

W 2030 roku obszar rewitalizacji jest miejscem, które tętni życiem i sprzyja rozkwitowi kreatywności. Mieszkańcy integrują się i wspólnie budują silną społeczność.

Przestrzeń publiczna jest przyjazna i dostępna dla wszystkich, a osoby wykluczone społecznie mają dostęp do specjalnie dostosowanych obiektów i infrastruktury, które spełniają ich potrzeby. W rezultacie na obszarze rewitalizacji zmniejsza się skala problemów, a poprawie ulega ogólna jakość życia mieszkańców.

Jednostki Bojmie, Cisie-Zagrudzie, Jagodne, Koszewnica i Tymianka są atrakcyjnymi miejscami dla mieszkańców, oferując im przyjazne otoczenie do życia. Lokalna społeczność aktywnie uczestniczy w różnorodnych wydarzeniach kulturalnych oraz warsztatach edukacyjnych, a zróżnicowana oferta społeczna, kulturalna i sportowo-rekreacyjna jest dostosowana do potrzeb różnych grup wiekowych.

Oferta instytucji publicznych jest dostosowana do potrzeb osób o specjalnych wymaganiach. Ponadto, obiekty publiczne są zaprojektowane z myślą o ułatwieniu dostępu osobom ze szczególnymi potrzebami, uwzględniając ich specjalne potrzeby architektoniczne.

Obszar rewitalizacji jest miejscem, które dynamicznie się rozwija pod względem społecznym i gospodarczym. Obszar ten wyróżnia się nie tylko bezpieczną infrastrukturą drogową, ale także zaangażowaniem w działania na rzecz ochrony środowiska. Działania te obejmują m.in. redukcję emisji zanieczyszczeń oraz aktywne wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, co sprzyja zrównoważonemu rozwojowi oraz podnosi atrakcyjność tego obszaru dla mieszkańców, turystów i przedsiębiorców.

4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Sformułowana w rozdziale powyżej wizja stanu obszaru rewitalizacji będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów oraz odpowiadających im kierunków działań. Głównym zamierzeniem rewitalizacji jest ograniczenie zdiagnozowanych problemów przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału obszaru rewitalizacji, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W ramach celów rewitalizacji określono kierunki działań, jakie należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Każdemu z celów przypisano zjawiska problemowe, którym odpowiada dany cel oraz jednostki osadnicze w ramach obszaru rewitalizacji, dla których cel ma priorytetowe znaczenie. Ponadto określono mierniki osiągnięcia celu, które powinny być mierzone podczas okresowej oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń oraz po zakończeniu wdrażania Programu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane w ramach 2 celów rewitalizacji:

1. Angażujący się społecznie oraz aktywni zawodowo mieszkańcy;
2. Atrakcyjna i zapewniająca bezpieczeństwo infrastruktura i przestrzeń publiczna.

Realizacja celu „1. Angażujący się społecznie oraz aktywni zawodowo mieszkańcy” będzie obejmować działania z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, w tym wsparcia rodzin dysfunkcyjnych zmagających się z problemami społecznymi. Uczestnictwo w warsztatach, zajęciach edukacyjnych czy sportowo-rekreacyjnych zwiększy aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji, umożliwi rozwój kreatywności i zdobycie nowych kompetencji, które będą mogły być wykorzystane przez mieszkańców w poszukiwaniu pracy. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zyskają dostęp do zróżnicowanej oferty społecznej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. Społeczeństwo starzeje się, rosną potrzeby osób starszych, ale także ze

szczególnymi potrzebami, dlatego zapewnienie dostępu do usług społecznych dla tej grupy mieszkańców jest równie ważne, jak zwiększenie oferty usług publicznych dla dzieci i młodzieży.

Cel „2. Atrakcyjna i zapewniająca bezpieczeństwo infrastruktura i przestrzeń publiczna” obejmuje realizację działań zmierzających do poprawy atrakcyjności przestrzeni publicznej i bezpieczeństwa. Ze względu na zdiagnozowany problem niskiego poziomu bezpieczeństwa na drogach istotna jest poprawa stanu technicznego dróg. Bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń publiczna tworzy warunki do aktywności społecznej i gospodarczej, przyciąga ludzi do korzystania z oferty kulturalnej i rekreacyjnej, a także sprzyja integracji społeczności lokalnej. Ludzie chętniej korzystają z przestrzeni publicznej, gdy czują się w niej bezpiecznie, co sprzyja budowaniu więzi społecznych i aktywności obywatelskiej. Atrakcyjna przestrzeń publiczna stanowi fundament udanej rewitalizacji, wspierając rozwój społeczny, gospodarczy i ekologiczny, a także wzmacniając więzi społeczności lokalnej.

Tabela 42. Cele rewitalizacji

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia celu
Angażujący się społecznie oraz aktywni zawodowo mieszkańcy	Środowisko społeczne sprzyjające integracji i aktywizacji społecznej ludności	Starzejące się społeczeństwo; Bezrobocie; Ubóstwo; Niepełnosprawność;	Bojmie; Cisie-Zagrudzie; Jagodne; Koszewnica; Tymianka.	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze; Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze;
	Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym aktywne zawodowo	Starzejące się społeczeństwo; Bezrobocie; Ubóstwo; Niepełnosprawność; Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin; Przestępczość; Niski stopień przedsiębiorczości;	Bojmie; Cisie-Zagrudzie; Jagodne; Koszewnica; Tymianka.	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze; Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze; Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze; Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze; Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze;
Atrakcyjna i zapewniająca bezpieczeństwo infrastruktura i przestrzeń publiczna	Dobra dostępność obiektów publicznych, miejsc kulturalnych oraz społecznych	Przekroczenie standardów jakości środowiska; Brak dostosowania budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;	Bojmie; Cisie-Zagrudzie; Jagodne; Koszewnica; Tymianka.	Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na danym obszarze; Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia celu
				stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na danym obszarze;
	Bezpieczni mieszkańcy w przestrzeni publicznej	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym;	Bojmie; Cisie-Zagrudzie; Jagodne; Koszewnica; Tymianka.	Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze;

Źródło: Opracowanie własne

5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmowane będą bezpośrednio w celu eliminacji lub ograniczenia niepożądanych zjawisk zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Działania mogą być realizowane przez Gminę Kotuń, ale także przez innych interesariuszy procesu rewitalizacji, niezależnie lub w porozumieniu z Gminą Kotuń.

W ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono działania, które będą realizowane głównie przez Gminę Kotuń lub jej jednostki organizacyjne.

5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030 są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i określone cele rewitalizacji. Bez ich realizacji nie będzie możliwe osiągnięcie zakładanych celów i poprawa sytuacji w obszarze rewitalizacji. Część przedsięwzięć jest dedykowana wybranym jednostkom osadniczym, które stanowią obszar rewitalizacji, a część realizowana będzie z uwzględnieniem całego obszaru rewitalizacji i skierowana do wszystkich jego mieszkańców.

Szczegółowe powiązania i komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami omówiono w rozdziale 6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Tabela 43. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cel rewitalizacji: Angażujący się społecznie oraz aktywni zawodowo mieszkańcy								
Kierunek działania: Środowisko społeczne sprzyjające integracji i aktywizacji społecznej ludności								
1. Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby starsze i ze szczególnymi potrzebami	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury;	Zadanie polega na organizacji przy zaangażowaniu animatora i innych instytucji czasu wolnego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych i ze szczególnymi potrzebami poprzez organizację następujących wydarzeń cyklicznych: – warsztatów, – zajęć edukacyjnych, – zajęć sportowych, – zajęć integracji międzypokoleniowej, – zajęć rekreacyjno-kulturowych. Działania będą realizowane w oparciu i istniejącą oraz rozbudowaną/ przebudowaną infrastrukturę społeczną, w ramach infrastrukturalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. wpłynie na wzrost aktywizacji osób wykluczonych społecznie, w tym w szczególności osób starszych, bezrobotnych, ze szczególnymi potrzebami i ubogich. Ponadto przyczyni się również do zwiększenia bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin. Dodatkowo działanie skierowane jest także do osób z rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej oraz dzieci i młodzieży.	Podobszar Bojmie; Podobszar Cisie-Zagrudzie; Podobszar Jagodne; Podobszar Koszewnica; Podobszar Tymianka;	50 000,00	Rezultaty: Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji; Ożywienie społeczne mieszkańców; Wzrost kompetencji mieszkańców; Poprawa stanu zdrowia seniorów; Zwiększenie samodzielności osób starszych i ze szczególnymi potrzebami; Zmniejszenie problemu bezrobocia; Wskaźniki: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 15 osób; Sposób oceny: Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń;	Działanie w swoim zamierzeniu skierowane jest do osób ze szczególnymi potrzebami; Przygotowanie materiałów edukacyjnych na warsztaty i zajęcia dla uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb; Organizacja warsztatów i zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami;	2024-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami;
2. Działania aktywizujące i integrujące dzieci i młodzież	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury;	Zadanie polega na organizacji, przy zaangażowaniu animatora, zajęć sportowo-rekreacyjnych, edukacyjnych, kulturowych i artystycznych, które pomogą rozwinąć umiejętności społeczne, zawodowe i z zakresu rozwiązywania problemów, zachęcać do	Podobszar Bojmie; Podobszar Cisie-Zagrudzie;	50 000,00	Rezultaty: Ożywienie społeczne mieszkańców; Spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym	Przygotowanie materiałów edukacyjnych na warsztaty i zajęcia dla uczestników z uwzględnieniem	2024-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia oraz wpłyną na poszerzenia świadomości na temat uzależnień. W ramach zadania przewidziane są: — zajęcia z nauki rękodzieła, — zajęcia nauki jazdy na rolkach, — zajęcia nauki jazdy na łyżwach, — pogadanki nt. bezpieczeństwa, — zajęcia dot. nadużywania alkoholu i używania narkotyków, — dyżury psychologa, — dyżury prawnika. W ramach zadania przewiduje się również organizację takich zajęć jak m.in. doradztwo rówieśnicze, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy) – młodzież zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie miała możliwość uzyskania pomocy w nauce w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych wyrównujących szanse edukacyjne uczniów z problemami. Ponadto w ramach zajęć młodzież będzie mogła wspólnie realizować pomysły, rozwijać zainteresowania, przeciwdziałać codziennym problemom, pracować nad zachowaniem i angażować się w pomoc innym. Działania będą realizowane w oparciu i istniejącą oraz rozbudowaną/ przebudowaną infrastrukturę społeczną, w ramach infrastrukturalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. wpłynie na wzrost aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży.	Podobszar Jagodne; Podobszar Koszewnica; Podobszar Tymianka;		przede wszystkim dzieci i młodzieży; Rozwój umiejętności, pasji i uczestnictwa w życiu społecznym dzieci i młodzieży; Poprawa poziomu edukacji; Wskaźniki: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 15 osób; Sposób oceny: Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń;	ich indywidualnych potrzeb; Organizacja warsztatów i zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami;		
3. Wzrost udziału mieszkańców w życiu publicznym	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury;	W ramach projektu planowane są spotkania o różnorodnej tematyce, w celu podniesienia poziomu zaangażowania mieszkańców w życie publiczne oraz wzrost integracji mieszkańców. Przykładowe typy	Podobszar Bojmie; Podobszar Cisie-Zagrudzie;	50 000,00	Rezultaty: Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji;	Przygotowanie materiałów edukacyjnych na warsztaty i zajęcia dla uczestników z uwzględnieniem	2024-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		spotkań: zajęcia rozwijające zainteresowania i rozwijające wiedzę (muzyczne/plastyczne/edukacyjne), zajęcia podnoszące poziom świadomości ekologicznej (w zakresie problemu dotyczącego znacznego zagęszczenia szamb na przedmiotowym terenie i zagrożeń wiążących się z tą sytuacją oraz problemu niskiej emisji). Działania będą realizowane w oparciu i istniejącą oraz rozbudowaną/przebudowaną infrastrukturę społeczną, w ramach infrastrukturalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	Podobszar Jagodne; Podobszar Koszewnica; Podobszar Tymianka;		Ożywienie społeczne mieszkańców; Wzrost kompetencji mieszkańców; Wzrost poczucia zaangażowania w sprawy wewnętrzne gminy; Wzrost poczucia współodpowiedzialności za kształtowanie miejsca zamieszkania; Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców; Wskaźniki: Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie: 15 osób; Sposób oceny: Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń;	ich indywidualnych potrzeb; Organizacja warsztatów i zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami;		
Kierunek działania: Osoby zagrożone wykluceniem społecznym aktywne zawodowo								
4. Przeszkolenie animatora aktywności lokalnej	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury; Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach;	Zadanie polega na przeszkoleniu animatora aktywności lokalnej, którego zadaniem będzie m.in. organizacja lokalnej społeczności i animacji społecznej w ramach prowadzonych działań miękkich.	Podobszar Bojmie; Podobszar Cisie-Zagrudzie; Podobszar Jagodne; Podobszar Koszewnica; Podobszar Tymianka;	50 000,00	Rezultaty: Wzrost kompetencji mieszkańców; Zmniejszenie problemu bezrobocia; Wskaźniki: Liczba przeszkolonych osób na stanowisku animatora aktywności lokalnej: 1 osoba; Sposób oceny: Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń;	Organizacja szkolenia w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami;	2024-2030	Zrezygnowanie przeszkolonej osoby z funkcji animatora aktywności lokalnej;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury; Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach;	Organizacja programów szkoleniowych i kursów zawodowych, w tym m.in. kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe w różnych branżach, kursy z prowadzenia działalności gospodarczej, rozliczeń, doradztwo w zakresie pozyskania środków na prowadzenie działalności. Dodatkowo, w ramach projektu przewiduje się przeprowadzenie szkolenia składającego się m.in. z następujących bloków tematycznych: - Jak stworzyć CV i przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej; - Autoprezentacja - mocne i słabe strony; - Samozatrudnienie - swój pomysł na biznes; - Środki na założenie własnej firmy, regulacje prawne; Dokładny zakres szkoleń, kursów i zajęć realizowanych w ramach projektu, będzie uzależniony od zgłaszanych potrzeb. Realizacja szkoleń zawodowych pozwoli mieszkańcom zyskać nowe umiejętności zawodowe, co zwiększy ich szansę na zatrudnienie i poprawi jakość życia. Szkolenia zawodowe będą dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy, co przyczyni się do tworzenia miejsc pracy i zwiększy konkurencyjności społeczności. Osoby uczestniczące w kursach zdobędą umiejętności, które są poszukiwane przez lokalnych pracodawców, co przełoży się na rozwój gospodarki lokalnej. Nabycie nowych umiejętności z pewnością wpłynie na zwiększenie poczucia własnej wartości i pewności siebie wśród mieszkańców, co pomoże im w przezwyciężaniu trudności i włączaniu się aktywnie w życie społeczności. Działania będą realizowane w oparciu i istniejącą oraz rozbudowaną/ przebudowaną infrastrukturę społeczną w ramach infrastrukturalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	Podobszar Bojmie; Podobszar Cisie-Zagrudzie; Podobszar Jagodne; Podobszar Koszewnica; Podobszar Tymianka;	100 000,00	Rezultaty: Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji; Wzrost kompetencji mieszkańców; Zmniejszenie problemu bezrobocia; Wskaźniki: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 15 osób; Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu: 5 osób; Sposób oceny: Listy obecności; Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń;	Przygotowanie materiałów edukacyjnych na warsztaty i zajęcia dla uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb; Organizacja warsztatów i zajęć w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami;	2024-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami; Brak wsparcia dla osób uczestniczących w programach po ukończeniu szkolenia i niedopasowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. wpłynie na wzrost aktywizacji osób wykluczonych społecznie, w tym w szczególności osób bezrobotnych. Ponadto przyczyni się również do zwiększenia stopnia przedsiębiorczości na terenie gminy.						
Cel rewitalizacji: Atrakcyjna i zapewniająca bezpieczeństwo infrastruktura i przestrzeń publiczna								
Kierunek działania: Dobra dostępność obiektów publicznych, miejsc kulturalnych oraz społecznych								
6. Modernizacja i doposażenie budynku biblioteki publicznej w Bojmiu	Gmina Kotuń	W celu kompleksowego wdrożenia projektów związanych z aktywizacją społeczną oraz zapobieganiem i minimalizacją wykluczenia społecznego, niezbędne jest odpowiednie dostosowanie miejsc spotkań dla mieszkańców. W ramach przedmiotowego projektu planuje się poddanie głębokiej termomodernizacji budynku użyteczności publicznej (prace remontowe, prace adaptacyjne oraz zagospodarowanie terenu) oraz jego doposażenie. Przeprowadzone działania umożliwią prowadzenie w obiekcie działań miękkich (EFS). Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery środowiskowej i technicznej. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej przynosi liczne korzyści, w tym lepszy dostęp do usług społecznych, redukcję kosztów eksploatacji budynków, poprawę komfortu oraz ochronę środowiska naturalnego. Dzięki realizacji niniejszego przedsięwzięcia mieszkańcy obszaru rewitalizacji uzyskają dostęp do budynku użyteczności publicznej.	Podobszar Bojmie;	1 000 000,00 zł	Rezultaty: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Stworzenie miejsca do prowadzenia działań społecznych; Ożywienie obszaru rewitalizacji; Włączenie i integracja mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji; Wskaźniki: Liczba zmodernizowanych budynków: 1 szt.; Sposób oceny: Protokół odbioru;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;
7. Rozbudowa i doposażenie budynku szkoły podstawowej w Bojmiu	Gmina Kotuń	W celu kompleksowego wdrożenia projektów związanych z aktywizacją społeczną oraz zapobieganiem i minimalizacją wykluczenia społecznego, niezbędne jest odpowiednie dostosowanie miejsc spotkań dla mieszkańców. W ramach przedmiotowego projektu planuje się poddanie głębokiej termomodernizacji	Podobszar Bojmie;	10 000 000,00 zł	Rezultaty: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Stworzenie miejsca do prowadzenia działań społecznych;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		budynku użyteczności publicznej (prace remontowe, prace adaptacyjne oraz zagospodarowanie terenu) oraz jego doposażenie. Przeprowadzone działania umożliwią prowadzenie w obiekcie działań miękkich (EFS). Miejsce to będzie pełnić funkcje kulturalne oraz edukacyjne. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery środowiskowej i technicznej. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej przynosi liczne korzyści, w tym lepszy dostęp do usług społecznych, redukcję kosztów eksploatacji budynków, poprawę komfortu oraz ochronę środowiska naturalnego. Dzięki realizacji niniejszego przedsięwzięcia mieszkańcy obszaru rewitalizacji uzyskają dostęp do budynku użyteczności publicznej.			Ożywienie obszaru rewitalizacji; Włączenie i integracja mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji; Wskaźniki: Liczba zmodernizowanych budynków: 1 szt.; Sposób oceny: Protokół odbioru;			
8. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Cisu Zagrudziu wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Kotuń	W celu kompleksowego wdrożenia projektów związanych z aktywizacją społeczną oraz zapobieganiem i minimalizacją wykluczenia społecznego, niezbędne jest odpowiednie dostosowanie miejsc spotkań dla mieszkańców. Projekt obejmuje modernizację i doposażenie budynku Niepublicznego Przedszkola Leśna Kraina i jego otoczenia. Bezpośrednim efektem realizowanej inwestycji będą poddane głębokiej termomodernizacji budynki użyteczności publicznej o kubaturze 5 278 m³. Termomodernizacji towarzyszyć będą następujące prace: - ocieplenie budynku, - wymiana okien, drzwi zewnętrznych, - przebudowa kotłowni olejowych na pompy ciepła o mocy grzewczej 72 kW, - modernizacja systemów grzewczych, wentylacji, wymiana instalacji c.o. na nową wraz z przewodami ogrzewaniem podłogowym i grzejnikami,	Podobszar Cisie-Zagrudzie;	9 000 000,00 zł	Rezultaty: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Stworzenie miejsca do prowadzenia działań społecznych; Ożywienie obszaru rewitalizacji; Włączenie i integracja mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji; Wskaźniki: Liczba zmodernizowanych budynków: 1 szt.; Sposób oceny: Protokół odbioru;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		- wymiana instalacji elektrycznej wraz energooszczędnym oświetleniem, - wykonanie wentylacji mechanicznej (z odzyskiem ciepła), - budowa indywidualnych oczyszczalni ścieków z instalacjami zasilania oczyszczalni i przepompowni oraz systemem drenaży rozsączających, - przebudowa budynku ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń na usługi publiczne (prace rozbiórkowe, prace adaptacyjne oraz zagospodarowanie terenu). Przeprowadzone działania umożliwią prowadzenie w obiekcie działań miękkich (EFS). Miejsce to będzie pełnić funkcje kulturalne oraz edukacyjne. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery środowiskowej i technicznej. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej przynosi liczne korzyści, w tym lepszy dostęp do usług społecznych, redukcję kosztów eksploatacji budynków, poprawę komfortu oraz ochronę środowiska naturalnego. Dzięki realizacji niniejszego przedsięwzięcia mieszkańcy obszaru rewitalizacji uzyskają dostęp do budynku użyteczności publicznej.						
9. Przebudowa zespołu pałacowo-parkowego w Cisu-Zagrudziu	Podmiot prywatny	Projekt obejmuje przebudowę zespołu pałacowo-parkowego wraz z otoczeniem. Bezpośrednim efektem realizowanej inwestycji będzie poddanie głębokiej termomodernizacji obiektu zabytkowego.: (prace remontowe, prace adaptacyjne oraz zagospodarowanie terenu). Przestrzeń ta przeznaczona będzie pod rekreację, wypoczynek oraz spędzanie czasu wolnego dla mieszkańców gminy Kotuń w każdym wieku. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi integracja społeczeństwa (w tym integracja międzypokoleniowa,	Podobszar Cisie-Zagrudzie;	10 000 000,00 zł	Rezultaty: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Stworzenie miejsca do prowadzenia działań społecznych; Ożywienie obszaru rewitalizacji; Włączenie i integracja mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym). Działania te znacząco wpłyną na aktywizację rodzin z dziećmi oraz młodzieży i seniorów. Nowa przestrzeń publiczna stanowić będzie miejsce, gdzie mieszkańcy będą mogli się spotykać, wymieniać doświadczeniami i budować relacje społeczne. To będzie sprzyjać integracji różnych grup wiekowych, kulturowych i społecznych. Nowa przestrzeń stanowić będzie bazę dla różnorodnych inicjatyw społecznych, takich jak grupy wolontariackie, organizacje non-profit czy lokalne projekty społeczne. Organizacja spotkań mieszkańców da im możliwość wspólnego dyskusowania nad lokalnymi problemami, planowaniem działań społecznych i współpracy nad inicjatywami. To przyczyni się do aktywizacji społeczności. Przeprowadzone działania umożliwią prowadzenie w obiekcie działań miękkich (EFS). Miejsce to będzie pełnić funkcje kulturalne oraz edukacyjne. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery środowiskowej i technicznej.			Wskaźniki: Liczba zmodernizowanych budynków: 1 szt.; Sposób oceny: Protokół odbioru;			
10. Modernizacja, termomodernizacja remont pomieszczeń, doposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Kotuń	W celu kompleksowego wdrożenia projektów związanych z aktywizacją społeczną oraz zapobieganiem i minimalizacją wykluczenia społecznego, niezbędne jest odpowiednie dostosowanie miejsc spotkań dla mieszkańców. W ramach przedmiotowego projektu planuje się poddanie głębokiej termomodernizacji budynku użyteczności publicznej (prace remontowe, prace adaptacyjne oraz zagospodarowanie terenu) oraz jego doposażenie. Przeprowadzone działania umożliwią prowadzenie w obiekcie działań miękkich (EFS). Miejsce to będzie pełnić funkcje kulturalne oraz edukacyjne. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia	Podobszar Jagodne;	1 000 000,00 zł	Rezultaty: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Stworzenie miejsca do prowadzenia działań społecznych; Ożywienie obszaru rewitalizacji; Włączenie i integracja mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji; Wskaźniki: Liczba zmodernizowanych budynków: 1 szt.;	Uniwersalne projektowanie;	2024-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		problemów ze sfery środowiskowej i technicznej. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej przynosi liczne korzyści, w tym lepszy dostęp do usług społecznych, redukcję kosztów eksploatacji budynków, poprawę komfortu oraz ochronę środowiska naturalnego. Dzięki realizacji niniejszego przedsięwzięcia mieszkańcy obszaru rewitalizacji uzyskają dostęp do budynku użyteczności publicznej.			Sposób oceny: Protokół odbioru;			
11. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Koszewnicy wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Kotuń	W celu kompleksowego wdrożenia projektów związanych z aktywizacją społeczną oraz zapobieganiem i minimalizacją wykluczenia społecznego, niezbędne jest odpowiednie dostosowanie miejsc spotkań dla mieszkańców. Projekt obejmuje modernizację budynku Niepublicznego Przedszkola „Leśne Skrzaty” i jego otoczenia. Bezpośrednim efektem realizowanej inwestycji będą poddane głębokiej termomodernizacji budynki użyteczności publicznej o kubaturze 2 388 m³. Termomodernizacji towarzyszyć będą następujące prace: – ocieplenie budynku, – wymiana okien, drzwi zewnętrznych, – przebudowa kotłowni olejowych na pompy ciepła o mocy grzewczej 42,8 kW, – modernizacja systemów grzewczych, wentylacji, wymiana instalacji c.o. na nową wraz z przewodami ogrzewaniem podłogowym i grzejnikami), – wymiana instalacji elektrycznej wraz energooszczędnym oświetleniem, – wykonanie wentylacji mechanicznej (z odzyskiem ciepła), – budowa indywidualnych oczyszczalni ścieków z instalacjami zasilania oczyszczalni i przepompowni	Podobszar Koszewnica;	7 000 000,00 zł	Rezultaty: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Stworzenie miejsca do prowadzenia działań społecznych; Ożywienie obszaru rewitalizacji; Włączenie i integracja mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji; Wskaźniki: Liczba zmodernizowanych budynków: 1 szt.; Sposób oceny: Protokół odbioru;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		– oraz systemem drenaży rozsączających, przebudowa budynku ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń na usługi publiczne (prace rozbiórkowe, prace adaptacyjne oraz zagospodarowanie terenu). Przeprowadzone działania umożliwią prowadzenie w obiekcie działań miękkich (EFS). Miejsce to będzie pełnić funkcje kulturalne oraz edukacyjne. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery środowiskowej i technicznej. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej przynosi liczne korzyści, w tym lepszy dostęp do usług społecznych, redukcję kosztów eksploatacji budynków, poprawę komfortu oraz ochronę środowiska naturalnego. Dzięki realizacji niniejszego przedsięwzięcia mieszkańcy obszaru rewitalizacji uzyskają dostęp do budynku użyteczności publicznej.						
Kierunek działania: Bezpieczni mieszkańcy w przestrzeni publicznej								
12. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Bojmiu	Gmina Kotuń	Projekt obejmuje przebudowę dróg gminnych na odcinku około 2 km. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. poprawy bezpieczeństwa na drogach i ograniczenia liczby kolizji drogowych. Nowa nawierzchnia oraz odpowiednio oznakowana i oświetlona droga znacznie poprawia widoczność, przyczepność i kontrolę nad pojazdem. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej przyczynia się także do zwiększenia płynności ruchu co stanowią ważny krok w kierunku poprawy bezpieczeństwa na drogach i jakości życia mieszkańców gminy. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia przyczyni się także do wzrostu dostępności obiektów publicznych, ograniczając ryzyko wypadków i usprawniając ruch pieszych i rowerzystów. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji otrzymają zmodernizowaną	Podobszar Bojmie;	6 000 000,00 zł	Rezultaty: Wzrost dostępu do nowoczesnej infrastruktury technicznej; Poprawa jakości życia mieszkańców; Wzrost poziomu bezpieczeństwa; Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Wskaźniki: Długość przebudowanych dróg: 2 km; Sposób oceny: Protokół odbioru;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		infrastrukturę, służącą zapewnieniu bezpiecznego dostępu do obiektów użyteczności publicznej w których będą odbywały się działania miękkie, m.in. warsztaty, zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe, zajęcia rehabilitacyjne, działania integrujące i aktywizujące mieszkańców z obszaru rewitalizacji.						
13. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Jagodnem	Gmina Kotuń	Projekt obejmuje przebudowę dróg gminnych na odcinku około 1,4 km. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. poprawy bezpieczeństwa na drogach i ograniczenia liczby kolizji drogowych. Nowa nawierzchnia oraz odpowiednio oznakowana i oświetlona droga znacznie poprawia widoczność, przyczepność i kontrolę nad pojazdem. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej przyczynia się także do zwiększenia płynności ruchu co stanowią ważny krok w kierunku poprawy bezpieczeństwa na drogach i jakości życia mieszkańców gminy. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia przyczyni się także do wzrostu dostępności obiektów publicznych, ograniczając ryzyko wypadków i usprawniając ruch pieszych i rowerzystów. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji otrzymają zmodernizowaną infrastrukturę, służącą zapewnieniu bezpiecznego dostępu do obiektów użyteczności publicznej w których będą odbywały się działania miękkie, m.in. warsztaty, zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe, zajęcia rehabilitacyjne, działania integrujące i aktywizujące mieszkańców z obszaru rewitalizacji.	Podobszar Jagodne;	4 000 000,00 zł	Rezultaty: Wzrost dostępu do nowoczesnej infrastruktury technicznej; Poprawa jakości życia mieszkańców; Wzrost poziomu bezpieczeństwa; Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Wskaźniki: Długość przebudowanych dróg: 1,4 km; Sposób oceny: Protokół odbioru;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;
14. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Koszewnicy	Gmina Kotuń	Projekt obejmuje przebudowę dróg gminnych na odcinku około 2,2 km. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. poprawy bezpieczeństwa na drogach i ograniczenia liczby kolizji drogowych. Nowa nawierzchnia oraz odpowiednio oznakowana i oświetlona droga znacznie poprawia widoczność, przyczepność i kontrolę nad pojazdem. Poprawa stanu technicznego	Podobszar Koszewnica;	6 200 000,00 zł	Rezultaty: Wzrost dostępu do nowoczesnej infrastruktury technicznej; Poprawa jakości życia mieszkańców; Wzrost poziomu bezpieczeństwa;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		infrastruktury drogowej przyczynia się także do zwiększenia płynności ruchu co stanowią ważny krok w kierunku poprawy bezpieczeństwa na drogach i jakości życia mieszkańców gminy. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia przyczyni się także do wzrostu dostępności obiektów publicznych, ograniczając ryzyko wypadków i usprawniając ruch pieszych i rowerzystów. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji otrzymają zmodernizowaną infrastrukturę, służącą zapewnieniu bezpiecznego dostępu do obiektów użyteczności publicznej w których będą odbywały się działania miękkie, m.in. warsztaty, zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe, zajęcia rehabilitacyjne, działania integrujące i aktywizujące mieszkańców z obszaru rewitalizacji.			Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Wskaźniki: Długość przebudowanych dróg: 2,2 km; Sposób oceny: Protokół odbioru;			
15. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Tymiance	Gmina Kotuń	Projekt obejmuje przebudowę dróg gminnych na odcinku około 3 km. Realizacja zadania przyczyni się do ograniczenia problemów ze sfery społecznej tj. poprawy bezpieczeństwa na drogach i ograniczenia liczby kolizji drogowych. Nowa nawierzchnia oraz odpowiednio oznakowana i oświetlona droga znacznie poprawia widoczność, przyczepność i kontrolę nad pojazdem. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej przyczynia się także do zwiększenia płynności ruchu co stanowią ważny krok w kierunku poprawy bezpieczeństwa na drogach i jakości życia mieszkańców gminy. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia przyczyni się także do wzrostu dostępności obiektów publicznych, ograniczając ryzyko wypadków i usprawniając ruch pieszych i rowerzystów. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji otrzymają zmodernizowaną infrastrukturę, służącą zapewnieniu bezpiecznego dostępu do obiektów użyteczności publicznej w których będą odbywały się działania miękkie, m.in. warsztaty, zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe, zajęcia rehabilitacyjne,	Podobszar Tymianka;	6 000 000,00 zł	Rezultaty: Wzrost dostępu do nowoczesnej infrastruktury technicznej; Poprawa jakości życia mieszkańców; Wzrost poziomu bezpieczeństwa; Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; Wskaźniki: Długość przebudowanych dróg: 3 km; Sposób oceny: Protokół odbioru;	Uniwersalne projektowanie;	2025-2029	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami budowlanymi;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		działania integrujące i aktywizujące mieszkańców z obszaru rewitalizacji.						

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030, poza podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, nie są planowane inne działania.

6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zaplanowane tak, by realizować cele oraz kierunki działań rewitalizacji i przyczynić się do osiągnięcia założonej wizji.

Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym Programie zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Wszystkie przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze rewitalizacji i dotyczyć będą przede wszystkim mieszkańców tych terenów. Należy przy tym zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych zadań zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach.

W tabeli poniżej przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na cele i kierunki działań, które będą w sposób bezpośredni realizować.

Tabela 44. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów
Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny	
1. Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluceniem społecznym, w tym osoby starsze i ze szczególnymi potrzebami	6. Modernizacja i doposażenie budynku biblioteki publicznej w Bojmiu; 7. Rozbudowa i doposażenie budynku szkoły podstawowej w Bojmiu; 8. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Cisu Zagrudziu wraz z zagospodarowaniem terenu; 9. Przebudowa zespołu pałacowo-parkowego w Cisu-Zagrudziu; 10. Modernizacja, termomodernizacja remont pomieszczeń, doposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem wraz z zagospodarowaniem terenu; 11. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Koszewnicy wraz z zagospodarowaniem terenu; 12. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Bojmiu; 13. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Jagodnem; 14. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Koszewnicy; 15. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Tymiancie;	Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą komplementarne pod względem przestrzennym. Działania aktywizujące i integrujące społeczność obszaru rewitalizacji realizowane będą m.in. w budynku biblioteki publicznej w Bojmiu, budynku szkoły podstawowej w Bojmiu, budynku komunalnym w Cisu-Zagrudziu, zespole pałacowo-parkowym w Cisu-Zagrudziu, budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem oraz budynku komunalnym w Koszewnicy. Realizacja wskazanych przedsięwzięć infrastrukturalnych jest niezbędna do zorganizowania tzw. działań miękkich tj. aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, ponieważ dzięki niej utworzona zostanie nowoczesna i przyjazna przestrzeń służąca realizacji działań i projektów społecznych. Realizacja przedsięwzięć z zakresu modernizacji infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej zapewni natomiast bezpieczny dostęp do obiektów użyteczności publicznej, w których będą odbywały się działania miękkie oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej. Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej zachęci mieszkańców do aktywności na świeżym powietrzu, tym samym wesprze zdrowy tryb życia oraz pozwoli na integrację społeczności. Realizacja zadań infrastrukturalnych wpłynie również na wzrost bezpieczeństwa mieszkańców przed i po realizacji działań społecznych poprzez m.in. zastosowanie rozwiązań architektonicznych uwzględniających problemy osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami.
2. Działania aktywizujące	6. Modernizacja i doposażenie budynku biblioteki publicznej w Bojmiu;	Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą komplementarne pod względem przestrzennym. Działania aktywizujące i integrujące społeczność

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów
Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny	
i integrujące dzieci i młodzież	7. Rozbudowa i doposażenie budynku szkoły podstawowej w Bojmiu; 8. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Cisu Zagrudziu wraz z zagospodarowaniem terenu; 9. Przebudowa zespołu pałacowo-parkowego w Cisu-Zagrudziu; 10. Modernizacja, termomodernizacja remont pomieszczeń, doposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem wraz z zagospodarowaniem terenu; 11. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Koszewnicy wraz z zagospodarowaniem terenu; 12. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Bojmiu; 13. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Jagodnem; 14. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Koszewnicy; 15. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Tymiancie;	obszaru rewitalizacji realizowane będą m.in. w budynku biblioteki publicznej w Bojmiu, budynku szkoły podstawowej w Bojmiu, budynku komunalnym w Cisu-Zagrudziu, zespole pałacowo-parkowym w Cisu-Zagrudziu, budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem oraz budynku komunalnym w Koszewnicy. Realizacja wskazanych przedsięwzięć infrastrukturalnych jest niezbędna do zorganizowania tzw. działań miękkich tj. aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, ponieważ dzięki niej utworzona zostanie nowoczesna i przyjazna przestrzeń służąca realizacji działań i projektów społecznych. Realizacja przedsięwzięć z zakresu modernizacji infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej zapewni natomiast bezpieczny dostęp do obiektów użyteczności publicznej, w których będą odbywały się działania miękkie oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej. Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej zachęci mieszkańców do aktywności na świeżym powietrzu, tym samym wesprze zdrowy tryb życia oraz pozwoli na integrację społeczności. Realizacja zadań infrastrukturalnych wpłynie również na wzrost bezpieczeństwa mieszkańców przed i po realizacji działań społecznych poprzez m.in. zastosowanie rozwiązań architektonicznych uwzględniających problemy osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami.
3. Wzrost udziału mieszkańców w życiu publicznym	6. Modernizacja i doposażenie budynku biblioteki publicznej w Bojmiu; 7. Rozbudowa i doposażenie budynku szkoły podstawowej w Bojmiu; 8. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Cisu Zagrudziu wraz z zagospodarowaniem terenu; 9. Przebudowa zespołu pałacowo-parkowego w Cisu-Zagrudziu; 10. Modernizacja, termomodernizacja remont pomieszczeń, doposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem wraz z zagospodarowaniem terenu; 11. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Koszewnicy wraz z zagospodarowaniem terenu; 12. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Bojmiu; 13. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Jagodnem; 14. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Koszewnicy; 15. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Tymiancie;	Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą komplementarne pod względem przestrzennym. Działania aktywizujące i integrujące społeczność obszaru rewitalizacji realizowane będą m.in. w budynku biblioteki publicznej w Bojmiu, budynku szkoły podstawowej w Bojmiu, budynku komunalnym w Cisu-Zagrudziu, zespole pałacowo-parkowym w Cisu-Zagrudziu, budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem oraz budynku komunalnym w Koszewnicy. Realizacja wskazanych przedsięwzięć infrastrukturalnych jest niezbędna do zorganizowania tzw. działań miękkich tj. aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, ponieważ dzięki niej utworzona zostanie nowoczesna i przyjazna przestrzeń służąca realizacji działań i projektów społecznych. Realizacja przedsięwzięć z zakresu modernizacji infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej zapewni natomiast bezpieczny dostęp do obiektów użyteczności publicznej, w których będą odbywały się działania miękkie oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej. Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej zachęci mieszkańców do aktywności na świeżym powietrzu, tym samym wesprze zdrowy tryb życia oraz pozwoli na integrację społeczności. Realizacja zadań infrastrukturalnych wpłynie również na wzrost bezpieczeństwa mieszkańców przed i po realizacji działań społecznych poprzez m.in. zastosowanie rozwiązań architektonicznych uwzględniających problemy osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami.
4. Przeszkolenie animatora aktywności lokalnej	6. Modernizacja i doposażenie budynku biblioteki publicznej w Bojmiu; 7. Rozbudowa i doposażenie budynku szkoły podstawowej w Bojmiu;	Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą komplementarne pod względem przestrzennym. Działania aktywizujące i integrujące przy zaangażowaniu animatora aktywności lokalnej realizowane będą m.in. w budynku biblioteki publicznej w Bojmiu, budynku szkoły podstawowej

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów
Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny	
	8. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Cisu-Zagrudziu wraz z zagospodarowaniem terenu; 9. Przebudowa zespołu pałacowo-parkowego w Cisu-Zagrudziu; 10. Modernizacja, termomodernizacja remont pomieszczeń, doposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem wraz z zagospodarowaniem terenu; 11. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Koszewnicy wraz z zagospodarowaniem terenu;	w Bojmiu, budynku komunalnym w Cisu-Zagrudziu, zespole pałacowo-parkowym w Cisu-Zagrudziu, budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem oraz budynku komunalnym w Koszewnicy. Realizacja wskazanych przedsięwzięć infrastrukturalnych jest niezbędna do zorganizowania tzw. działań miękkich tj. aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, ponieważ dzięki niej utworzona zostanie nowoczesna i przyjazna przestrzeń służąca realizacji działań i projektów społecznych.
5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	10. Modernizacja, termomodernizacja remont pomieszczeń, doposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem wraz z zagospodarowaniem terenu;	Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą komplementarne pod względem przestrzennym. Działania podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowane będą m.in. w budynku biblioteki publicznej w Bojmiu, budynku szkoły podstawowej w Bojmiu, budynku komunalnym w Cisu-Zagrudziu, zespole pałacowo-parkowym w Cisu-Zagrudziu, budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem oraz budynku komunalnym w Koszewnicy. Realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych jest niezbędna do zorganizowania tzw. działań miękkich, ponieważ dzięki niej utworzona zostanie nowoczesna i przyjazna przestrzeń służąca realizacji działań i projektów społecznych.

Źródło: Opracowanie własne

Poszczególne projekty rewitalizacyjne dopełniają się przestrzennie. Projekty infrastrukturalne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, a w ich ramach działania społeczne. Na obszarze rewitalizacji zaplanowano poprawę dostępności przestrzeni publicznych. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, będzie nie tylko miejscem spotkań mieszkańców z terenów rewitalizowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale będzie dostępna również dla mieszkańców tych obszarów gminy, które nie zostały wyznaczone do rewitalizacji. Dzięki temu nastąpi rzeczywista integracja lokalnej społeczności.

Projekty społeczne skierowane do grup wykluczonych społecznie, przyczynią się do ożywienia społecznego mieszkańców zdegradowanych obszarów oraz spadku liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeprowadzone warsztaty, szkolenia, kursy i zajęcia edukacyjne zwiększą szanse osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo na znalezienie pracy. W konsekwencji spowoduje to ograniczenie bezrobocia na obszarze rewitalizacji. Powyższe zjawisko będzie oddziaływać na obszar całej gminy, ponieważ poprawa sytuacji materialnej osób z grup wykluczonych społecznie spowoduje ograniczenie liczby beneficjentów pomocy społecznej i występowania negatywnych zjawisk społecznych.

Każde z przedsięwzięć wpłynie na realizację innego celu, ale należy podkreślić, że pośrednie efekty wpłyną na osiągnięcie więcej niż jednego celu. Przedsięwzięcia infrastrukturalne realizowane w ramach celu „Atrakcyjna i zapewniająca bezpieczeństwo infrastruktura

i przestrzeń publiczną” są niezbędne do zorganizowania działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, w tym wsparcia rodzin dysfunkcyjnych, a także stworzenia zróżnicowanej oferty społecznej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, zatem wpłyną na realizację celu „Angażujący się społecznie oraz aktywni zawodowo mieszkańcy”.

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą **komplementarne** przede wszystkim pod względem **przestrzennym** i **problemowym**. Wszystkie planowane działania będą realizowane w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Część z planowanych przedsięwzięć będzie wpływała na rozwiązanie kilku zdiagnozowanych problemów. Ponadto bez realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych nie będzie możliwe efektywne zrealizowanie tzw. części działań miękkich. W związku z tym działania dopełniają się wzajemnie, co zapewnia wielokierunkowe oddziaływanie na wszystkie sfery procesu rewitalizacji.

W Programie uwzględnione zostały projekty, które realizowane będą na obszarze rewitalizacji, jednak zasięg ich oddziaływania wykracza poza jego granice. Projekty przeprowadzone na terenie podobszarów Bojmie, Cisie-Zagrudzie, Jagodne, Koszewnica oraz Tymianka, wywrą także wpływ na mieszkańców pozostałych części gminy, co wynika m.in. ze specyfiki obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych poddanych odnowie i modernizacji. Wynikają one z występującego tzw. efektu synergii pomiędzy poszczególnymi działaniami. Realizacja zaplanowanych zadań umożliwi i stworzy dla mieszkańców miejsca, gdzie aktywnie będą mogli spędzić czas wolny, co korzystnie wpłynie na jakość ich życia, włączenie i integrację społeczną, a także na ich zdrowie. Skutek w postaci włączenia i integracji społecznej przyniosą również działania obejmujące zajęcia, kursy i szkolenia dla różnych grup społecznych i wiekowych.

Działania miękkie prowadzone w ramach powyższych przedsięwzięć będą przyczyniać się do walki z wieloma negatywnymi zjawiskami, jakie zostały zidentyfikowane w trakcie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kotuń, w tym m.in.:

- z bezrobociem i ubóstwem mieszkańców, poprzez utworzenie nowych miejsc pracy, a także organizacji różnego rodzaju działań aktywizacyjnych pomagającym m.in. w zdobywaniu wiedzy i doświadczenia zawodowego,
- z wykluczeniem społecznym, poprzez utworzenie oferty opiekuńczo-pielęgnacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz organizację różnego rodzaju działań wspierających i pomagających im w aktywizacji, uczestnictwie w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami i walce z ich marginalizacją lub dyskryminacją,

Ponadto przedsięwzięcia będą przyczyniać się do organizacji działań, które będą mogły wspomóc gminę m.in. z następującymi problemami:

- ze starzeniem się społeczeństwa, poprzez zapewnienie im dostępu do specjalistycznych usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych, zdrowotnych, aktywizacyjnych i integracyjnych,
- z niską przedsiębiorczością poprzez utworzenie miejsca wspierającego wiedzę przedsiębiorców oraz ich doświadczenia zawodowego, a także pomoc mieszkańców w przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej, w tym udzielaniu wsparcia w uruchamianiu i prowadzeniu własnej działalności.

Aby uczestnicy działań miękkich mogli korzystać z bezpiecznej infrastruktury niezbędne jest jej dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększenie jej ich atrakcyjności. Należy zadbać również o bezpieczeństwo mieszkańców przed i po realizacji działań społecznych, co wiąże się z koniecznością modernizacji infrastruktury komunikacyjnej z zastosowaniem rozwiązań architektonicznych uwzględniających problemy osób starszych, ale też osób ze szczególnymi potrzebami.

Należy również podkreślić, że planowane działania nie spowodują przeniesienia problemów na inne obszary. Nie wiążą się też z wykluczeniem pozostałych mieszkańców Gminy Kotuń czy osób odwiedzających. Z efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą mogli korzystać wszyscy zainteresowani, w tym mieszkańcy spoza obszaru rewitalizacji i turyści. Zakładanym efektem przeprowadzonego procesu rewitalizacji będzie ożywienie społeczno-gospodarcze przede wszystkim obszaru rewitalizacji, przy czym wpłynie ono pozytywnie na całą gminę Kotuń. Działania społeczne będą organizowane z myślą o mieszkańcach dotkniętych problemami społecznymi, w tym wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem m.in. ze względu na wiek, bezrobocie, niepełnosprawność czy ubóstwo. Z kolei infrastruktura, która zostanie zmodernizowana lub która powstanie w wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, będzie służyła ogółu społeczeństwa przez cały okres realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i po jej zakończeniu.

Założeniem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest także ich **komplementarność proceduralno-instytucjonalna, źródeł finansowania i międzyokresowa**. Za większość działań odpowiedzialna będzie Gmina Kotuń, jednak zaplanowane zostały też zadania, do realizacji których wymagana będzie współpraca z pozostałymi interesariuszami, np. instytucjami kultury czy jednostkami organizacyjnymi Gminy. W związku z tym, że działania będą podejmowane przez różne podmioty, będą one zdywersyfikowane pod kątem źródeł finansowania. Najwyższy wkład w realizację procesu rewitalizacji wniesie Gmina Kotuń, przy czym szacowane środki finansowe będą pochodziły nie tylko z budżetu własnego, ale i ze źródeł zewnętrznych, w tym środków krajowych i europejskich. Pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych również będą mogły ubiegać się o dofinansowanie zewnętrzne na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030.

Gmina Kotuń w ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będzie podejmowała działania niezbędne do zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej dla osób w różnym wieku i zmagających się z ograniczeniami ze względu na niepełnosprawność lub chorobę. Ponadto planowane przedsięwzięcia wpłyną na poprawę sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z zakresu rozwiązywania problemów społecznych oraz ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.

7. Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym. Skutki jego wdrożenia obejmują podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. W związku z tym konieczne jest zaangażowanie przedstawicieli różnych grup interesariuszy do prac zarówno w proces przygotowania Programu Rewitalizacji, jak i w proces jego zarządzania. Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Prace nad przygotowaniem Programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- pracownicy Urzędu Gminy w Kotuniu i jednostek podległych Gminie,
- obecni mieszkańcy gminy,
- mieszkańcy spoza obszaru gminy, którzy ją odwiedzają i planują się na jej terenie osiedlić,
- obecni przedsiębiorcy z terenu gminy,
- przedsiębiorcy spoza terenu gminy, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na istniejących terenach inwestycyjnych,
- powiatowy urząd pracy,
- inne podmioty zainteresowane realizacją Programu Rewitalizacji.

Zapewnienie udziału interesariuszy w proces tworzenia dokumentu polega na realizacji wśród interesariuszy następujących działań, tj.:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenia do spójności planowanych z nimi działań,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy (o zasadach, celach, istotnie prowadzenia rewitalizacji oraz jej przebiegu),

- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowywaniu i realizacji Programów Rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Rewitalizacja jest procesem, który bezpośrednio skierowany jest do społeczeństwa lokalnego, gdyż w wyniku nasilenia na danym obszarze negatywnych zjawisk, część mieszkańców może być wykluczona z życia społecznego Gminy.

W związku z tym, zaplanowane działania rewitalizacyjne mają również na celu pobudzenie lokalnej społeczności oraz aktywne zaangażowanie mieszkańców gminy i pozostałych interesariuszy w tworzeniu i realizacji GPR, który uwzględni w swoich założeniach istotne dla tych grup elementy. Współdziałanie jednostki samorządu terytorialnego z interesariuszami przy podejmowaniu istotnych decyzji jest niezwykle ważne dla efektywności wdrażanych założeń.

7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania programu rewitalizacji jest Gmina Kotuń.

Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie, konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączenia interesariuszy na obszarze rewitalizacji na terenie gminy opierał się na przeprowadzaniu różnych form następujących konsultacji społecznych:

- zbierania uwag w postaci papierowej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogły być składane w Urzędzie Gminy w Kotuniu, ul. Siedlecka 56c, 08-130 Kotuń od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu,
- zbierania uwag w postaci elektronicznej na udostępnionym formularzu. Uwagi na formularzu mogły być przesyłane na adres e-mail: ug@kotun.pl,

- zbierania uwag ustnych w Urzędzie Gminy w Kotuniu, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu,
- telefonicznych dyżurów ekspertów,
- otwartych spotkań konsultacyjnych.

Pierwszy etap konsultacji dotyczył wyboru obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Konsultacje trwały od 12.10.2023 r. do 10.11.2023 r. W ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji wybrano wyżej wymienione techniki, ponieważ są one popularne, nieskomplikowane i dążą do bezpośredniego zaangażowania całej społeczności i gminy w proces rewitalizacji.

Aby zapewnić jak największy udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych interesariuszy rewitalizacji, o każdej z form konsultacji zostali oni wcześniej powiadomieni poprzez ogłoszenie i obwieszczenie na stronie internetowej gminy i Biuletynie Informacji Publicznej, a także w sposób zwyczajowo przyjęty (zostały zamieszczone ogłoszenia, a także została rozdysponowana kurenda we wszystkich sołectwach).

Konsultacjom społecznym podlegał projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Kotuń wraz z załącznikami, tj. mapami przedstawiającymi granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Kotuń.

W trakcie konsultacji społecznych można było zapoznać się również z przygotowaną Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Kotuń. Materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Gminy Kotuń i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Kotuniu.

Podczas spotkania konsultacyjnego przedstawiono podstawę prawną i definicję rewitalizacji, projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z obszarem wskazanym na mapie oraz zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji. Ponadto przeprowadzona została dyskusja na temat potrzeb i przedsięwzięć rewitalizacyjnych do realizacji w obszarze rewitalizacji.

Po przyjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji na stronie BIP Gminy udostępniono obwieszczenie i ogłoszenie Wójta Gminy Kotuń o możliwości zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. **Termin zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych trwał od 08.01.2024 r. do 29.01.2024 r.** Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych mogły być zgłaszane na udostępnionym formularzu, który należało złożyć w Urzędzie Gminy w Kotuniu, ul. Siedlecka 56c, 08-130 Kotuń od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu lub przesłać w formie

elektronicznej na adres e-mail: ug@kotun.pl. Działanie to miało na celu włączenie w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy i poznanie potrzeb wszystkich zainteresowanych.

Ponadto Gminny Program Rewitalizacji podlega również konsultacjom społecznym, które prowadzono w ten sam sposób jak konsultacje dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Analogicznie również prowadzono konsultacje uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Kotuń.

Ponadto wszelkie dokumenty i informacje związane z prowadzonym na terenie gminy procesem rewitalizacji są publikowane na stronach internetowych gminy oraz w Urzędzie.

Podsumowując, Gminny Program Rewitalizacji był opracowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej oraz w ścisłej współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi oraz przedstawicielami środowiska gospodarczego gminy Kotuń.

7.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji

Uspółcześnienie programu rewitalizacji musi charakteryzować się zastosowaniem różnorodnych form, należy o tym w szczególności pamiętać na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji. Klasyczna drabina partycypacji wyróżnia zasadniczo trzy główne poziomy:

- I. informowanie (uczestnictwo bierne),
- II. konsultowanie (aktywne uczestnictwo),
- III. współdecydowanie (aktywne uczestnictwo).

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informowanie o działaniach realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postępami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Interesariusze będą informowani o postępach rewitalizacji przede wszystkim:

- podczas spotkań organizowanych na terenie gminy Kotuń;
- za pomocą strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej gminy Kotuń, gdzie będą zamieszczane informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych.

Poniżej przedstawiono sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w realizacji Programu Rewitalizacji:

- zbieranie uwag ustnych – interesariusze rewitalizacji na bieżąco będą mogli zgłaszać swoje problemy, uwagi i wnioski pracownikom Urzędu Gminy w Kotuniu, pracownikom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu oraz Wójtowi Gminy Kotuń odnośnie koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Ponadto należy podkreślić, że bezpośrednimi przedstawicielami społeczności lokalnych są sołtysi i radni. Interesariusze rewitalizacji będą im mogli zgłaszać uwagi i wnioski, które następnie zostaną zaprezentowane na poszczególnych Komisjach Rady Gminy oraz Sesjach Rady,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej – Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Wójta Gminy co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Wójta zostanie ogłoszona na stronie Gminy Kotuń, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W ramach niniejszej procedury mieszkańcy obszarów rewitalizacji będą mogli również proponować nowe zadania do ujęcia w Gminnym Programie Rewitalizacji, co będzie miało znaczący wpływ na przebieg rewitalizacji w kolejnych latach. Zgłoszone wnioski zostaną uwzględnione podczas aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
- wywiady – będą prowadzone przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu (wywiady z osobami korzystającymi z pomocy społecznej odnośnie konieczności realizacji i zakres realizacji projektów „miękkich”) oraz pracowników Urzędu Gminy (wywiady z interesariuszami przychodzącymi do Urzędu, jak również podczas wywiadów terenowych odnośnie koniecznych do podjęcia projektów rewitalizacyjnych),
- wymianę stanowisk – będzie ona zapewniona na spotkaniach organizowanych na terenach rewitalizowanych, w których udział będą brać pracownicy Urzędu Gminy oraz pozostali interesariusze rewitalizacji. Możliwa wówczas będzie wymiana stanowisk np. na temat projektów rewitalizacyjnych, zakresu czy sposobu ich realizacji,
- spotkania – organizowane przez Urząd Gminy w celu bieżącego konsultowania sposobu realizacji i zasięgu poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Dzięki powyższym technikom, wszyscy interesariusze będą właściwie poinformowani o postępach rewitalizacji, a ponadto będą mieli możliwość aktywnego udziału we wdrażaniu i aktualizowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ważnym organem, który zapewnia udział interesariuszy na etapie wdrażania i oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń będzie Komitet Rewitalizacyjny. Stanowi on forum współpracy i dialogu przedstawicieli gminy oraz interesariuszy procesu rewitalizacji. Komitet pełni rolę opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy. Realizować będzie on funkcje wymienione w ustawie o rewitalizacji.

8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Na realizację przedsięwzięć Gmina, jak i pozostałe podmioty odpowiedzialne za wdrożenie zadań będą ubiegały się o dofinansowania ze środków krajowych i zagranicznych, które będą podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji. W związku z tym, że dla większości zaplanowanych zadań podmiotem realizującym będzie Gmina Kotuń, źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie także Budżet gminy, w tym dochody własne samorządu. Dodatkowo podmioty i instytucje zaangażowane w realizację działań będą również pokrywać koszty z własnych środków. W proces rewitalizacji będą mogli włączyć się także interesariusze prywatni.

Ze względu na brak możliwości oszacowania kosztów wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych w związku z różnym stopniem zaawansowania prac przygotowawczych, braku kosztorysów i dokumentacji projektowej, nie określono szczegółowych ram finansowych. W poniższej tabeli zaprezentowano natomiast szacunkowe źródła finansowania planowanych zadań.

Tabela 45. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Szacunkowe źródła finansowania
Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne			
1. Działania aktywizujące i integrujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby starsze i ze szczególnymi potrzebami	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury;	50 000,00	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
2. Działania aktywizujące i integrujące dzieci i młodzież	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury;	50 000,00	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
3. Wzrost udziału mieszkańców w życiu publicznym	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury;	50 000,00	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
4. Przeszkolenie animatora aktywności lokalnej	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury; Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach;	50 000,00	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gmina Kotuń i jej jednostki organizacyjne; Instytucje kultury; Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach;	100 000,00	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
6. Modernizacja i doposażenie budynku biblioteki publicznej w Bojmiu	Gmina Kotuń	1 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Szacunkowe źródła finansowania
7. Rozbudowa i doposażenie budynku szkoły podstawowej w Bojmiu	Gmina Kotuń	10 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
8. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Cisu Zagrudziu wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Kotuń	9 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
9. Przebudowa zespołu pałacowo-parkowego w Cisu-Zagrudziu	Podmiot prywatny	10 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
10. Modernizacja, termomodernizacja remont pomieszczeń, doposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Jagodnem wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Kotuń	1 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
11. Modernizacja, termomodernizacja i doposażenie budynku komunalnego w Koszewnicy wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Kotuń	7 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
12. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Bojmiu	Gmina Kotuń	6 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
13. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Jagodnem	Gmina Kotuń	4 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Szacunkowe źródła finansowania
			Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
14. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Koszewnicy	Gmina Kotuń	6 200 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;
15. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i około komunikacyjnej w Tymianie	Gmina Kotuń	6 000 000,00 zł	Budżet Gminy Kotuń; Środki własne instytucji kultury; Fundusze krajowe; Fundusze Europejskie; Pozostałe środki zagraniczne;

Źródło: Opracowanie własne

9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu

Za zarządzanie procesem rewitalizacji odpowiedzialny jest Wójt Gminy Kotuń. Rewitalizacja jest procesem łączącym kompetencje wielu stanowisk w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Gminy w Kotuniu, jak i struktury jednostek organizacyjnych, dlatego w wypełnieniu swoich obowiązków Wójt będzie delegował zadania pracownikom Urzędu oraz kierownikom i dyrektorom jednostek.

Jednostkami organizacyjnymi Gminy Kotuń są następujące jednostki:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu.
2. Zakład Gospodarki Komunalnej w Kotuniu.
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Kotuniu.
4. Zespół Oświatowy w Kotuniu.
5. Zespół Szkół w Bojmiu.
6. Szkoła Podstawowa w Żeliszewie Podkościelnym.

Kierownicy i dyrektorzy jednostek organizacyjnych Gminy będą stanowili wsparcie merytoryczne dla Wójta Gminy w zakresie organizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zbierania danych niezbędnych do oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. W realizację działań edukacyjnych i kulturowych zaangażowane zostaną także pozostałe jednostki organizacyjne Gminy Kotuń, poprzez dostarczenie zasobów ludzkich lub rzeczowych niezbędnych do organizacji warsztatów lub zajęć. Jednostki te będą również związane z realizacją procesu rewitalizacji w związku z planowanymi pracami dostosowującymi budynki publiczne do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu stanowi źródło danych do mierzenia efektów rewitalizacji.

W zarządzaniu realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględnione zostaną następujące stanowiska wchodzące w struktury Urzędu Gminy w Kotuniu:

- Sekretarz Gminy Kotuń,
- Skarbnik Gminy Kotuń,
- Referat Rozwoju Gminy.

Sekretarz Gminy Kotuń będzie odpowiedzialny za koordynowanie prac w ramach wdrażania procesu rewitalizacji i będzie wspierał Wójta w spotkaniach z interesariuszami. Rolą Skarbnika Gminy Kotuń będzie zapewnienie obsługi finansowej wdrażanego Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym przedsięwzięć, których realizatorem będzie Gmina. Zadaniem na pozostałych stanowiskach będzie m.in. poszukiwanie źródeł finansowania przedsięwzięć spoza środków budżetowych, przygotowywanie dokumentacji aplikacyjnej w ramach ubiegania się o dofinansowanie z funduszy krajowych i zagranicznych, nadzorowanie

realizowanych przez Gminę projektów, na które zostały złożone wnioski o dofinansowanie, a także przygotowanie dokumentacji przetargowej i udział w pracach komisji przetargowej w zakresie wyboru wykonawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które nie będą wykonywane w ramach własnych zasobów Gminy Kotuń.

Harmonogram realizacji Programu obejmuje okres od 2023 roku, kiedy przystąpiono do prac diagnostycznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, do 2030 r., tj. planowanego zakończenia wdrażania poszczególnych projektów i ocenę osiągnięcia założonej wizji oraz celów.

Tabela 46. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji							
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Rozpoczęcie prac diagnostycznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji								
2.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ¹								
3.	Przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ²								
4.	Zbieranie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ³								
5.	Przyjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji ⁴								
6.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych i opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji								
7.	Przyjęcie uchwałą Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030								
8.	Prace nad powołaniem, powołanie i działalność Komitetu Rewitalizacji								
9.	Wprowadzenie i aktualizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej								
10.	Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie rewitalizacji								

¹ Przeprowadzono w dniach 12 października 2023 r. – 10 listopada 2023 r.

² Uchwała nr LX.398.2023 Rady Gminy Kotuń z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Kotuń.

³ Przeprowadzono w dniach 8 stycznia 2024 r. – 29 stycznia 2024 r.

⁴ Uchwała nr LXIII.410.2024 Rady Gminy Kotuń z dnia 21 stycznia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji							
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
11.	Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji								
12.	Podsumowanie działań realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji								

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie obejmować następujące główne czynności:

- poszukiwanie i ubieganie się o środki zewnętrzne na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przygotowanie do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym określenie zasób ludzkich, rzeczowych i finansowych niezbędnych do prawidłowego przebiegu prac,
- monitorowanie postępów realizowanych działań,
- informowanie interesariuszy rewitalizacji o rozpoczęciu przedsięwzięć, etapach ich realizacji i zakończeniu wraz z określeniem uzyskanych efektów,
- promocję procesu rewitalizacji,
- okresową ocenę poziomu osiągnięcia celów i wizji stanu obszaru rewitalizacji,
- przygotowanie aktualizacji w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji będzie generować koszty związane z koniecznością przygotowania szczegółowej dokumentacji technicznej dla poszczególnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, opracowania ewentualnych analiz wykonalności lub przygotowania dokumentacji aplikacyjnej w celu ubiegania się o zewnątrz dofinansowanie ich realizacji. Dodatkowym kosztem związanym z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji będzie promocja w mediach i przygotowanie materiałów informacyjnych dla interesariuszy rewitalizacji (np. broszur informacyjnych, ulotek czy plakatów). W przypadku konieczności aktualizacji Programu należy również uwzględnić koszt jej wykonania przez zewnętrznych ekspertów.

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja prowadzonych działań. Celem informowania interesariuszy jest zapoznanie ich z tematyką rewitalizacji, zdiagnozowanymi problemami i oczekiwanymi efektami na każdym etapie wdrażania Programu. Udostępnianie informacji i promowanie realizowanych działań ma również na celu osiągnięcie zakładanej wizji stanu obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie zaangażowania uczestników projektów społecznych, jak również organizatorów w proces realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Głównym narzędziem informacji i promocji wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest strona internetowa Gminy Kotuń oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje nt. procesu rewitalizacji, w tym organizowanych spotkań z interesariuszami będą publikowane również w mediach społecznościowych. Uzupełniając informacje o postępie procesu rewitalizacji będą także rozpowszechniane w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

Interesariuszami rewitalizacji są m.in.:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- pozostali mieszkańcy gminy,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe,
- organy władzy – Wójt Gminy Kotuń oraz Rada Gminy Kotuń,
- jednostki organizacyjne Gminy oraz ich kierownicy/ dyrektorzy.

Kluczową rolę w zakresie trwałego i systematycznego kontaktu różnych grup interesariuszy odgrywać będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Kotuń.

Osoby wchodzące w skład Komitetu Rewitalizacji są odpowiedzialne przede wszystkim za wzmocnienie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji oraz integrację środowisk interesariuszy i prowadzenie procesu edukacyjnego związanego z rewitalizacją. Ponadto będą dokonywać okresowego przeglądu postępów realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, określać zmiany w kierunkach realizacji Programu, o ile zaistnieje taka potrzeba, a także inicjować przeprowadzenia dodatkowych analiz mających na celu zwiększenie efektywności podejmowanych działań.

10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

Monitoring realizacji procesu rewitalizacji będzie realizowany w wymiarze całego Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i w wymiarze poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Po pierwsze system monitorowania i oceny powinien zapewnić dostęp do danych statystycznych niezbędnych do analizy wskaźników, które służyły przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczenia obszaru rewitalizacji, aby następnie móc ocenić czy zmiany w wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wpłynęły na poprawę sytuacji i realizację określonych celów. Dane ilościowe zostaną pozyskane z Urzędu Gminy w Kotuniu, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu, Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach i Komisariatu Policji w Mokobodach.

Wartości docelowe mierników uzyskane dla obszaru rewitalizacji nie powinny być gorsze niż średnia dla gminy Kotuń uzyskana w 2022 r. Dla porównania w poniższej tabeli przedstawiono wartości bazowe dla poszczególnych jednostek wchodzących w obszar rewitalizacji, tj. podobszaru Bojmie, Cisie-Zagrudzie, Jagodne, Koszewnica i Tymianka, a także wartość

docelową, której mierniki nie powinny przekroczyć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zmniejszeniu/ wartość docelową, którą mierniki powinny osiągnąć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zwiększeniu.

Tabela 47. Mierniki osiągnięcia celów rewitalizacji

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla podobszaru Bojmie	Wartość bazowa dla podobszaru Cisie-Zagrudzie	Wartość bazowa dla podobszaru Jagodne	Wartość bazowa dla podobszaru Koszewnica	Wartość bazowa dla podobszaru Tymianka	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródła danych do mierników ⁵
Angażujący się społecznie oraz aktywni zawodowo mieszkańcy	Liczba osób w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni), u których nastąpił wzrost aktywności	0	0	0	0	0	Bojmie – wzrost; Cisie-Zagrudzie – wzrost; Jagodne – wzrost; Koszewnica – wzrost; Tymianka – wzrost;	15	Urząd Gminy w Kotuniu
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	2,30%	0,00%	0,00%	18,18%	15,38%	Bojmie – utrzymanie na niezmiennym poziomie/ spadek; Cisie-Zagrudzie – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Jagodne – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Koszewnica – spadek;	Maksymalnie 2,77%	Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach

⁵ Wartość docelowa dotycząca wartości % wskazuje na średnią wartość dla Gminy, która służyła wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces rewitalizacji ma na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej, wobec czego wartość wskaźnika dla danej jednostki wchodzącej w skład obszaru rewitalizacji powinna kształtować się lepiej niż średnia wskazana dla gminy, tj. wartość określona jako docelowa.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla podobszaru Bojmie	Wartość bazowa dla podobszaru Cisie-Zagrudzie	Wartość bazowa dla podobszaru Jagodne	Wartość bazowa dla podobszaru Koszewnica	Wartość bazowa dla podobszaru Tymianka	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródła danych do mierników ⁵
							Tymianka – spadek;		
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	7,84%	4,76%	0,67%	11,11%	32,00%	Bojmie – spadek; Cisie-Zagrudzie – spadek; Jagodne – utrzymanie na niezmiennym poziomie/ spadek; Koszewnica – spadek; Tymianka – spadek;	Maksymalnie 4,13%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	0,28%	0,00%	0,00%	0,00%	4,00%	Bojmie – spadek; Cisie-Zagrudzie – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Jagodne – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Koszewnica – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Tymianka – spadek;	Maksymalnie 0,22%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla podobszaru Bojmie	Wartość bazowa dla podobszaru Cisie-Zagrudzie	Wartość bazowa dla podobszaru Jagodne	Wartość bazowa dla podobszaru Koszewnica	Wartość bazowa dla podobszaru Tymianka	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródła danych do mierników ⁵
	Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	0,28	0,00	0,67	0,00	0,00	Bojmie – spadek; Cisie-Zagrudzie – utrzymanie na niezmienionym poziomie; Jagodne – spadek; Koszewnica – utrzymanie na niezmienionym poziomie; Tymianka – utrzymanie na niezmienionym poziomie;	Maksymalnie 0,16	Komisariat Policji w Mokobrodach
	Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	5,60	9,52	13,42	0,00	0,00	Bojmie – utrzymanie na niezmienionym poziomie/ spadek; Cisie-Zagrudzie – spadek; Jagodne – spadek; Koszewnica – utrzymanie na niezmienionym poziomie; Tymianka – utrzymanie na	Maksymalnie 8,15%	Komisariat Policji w Mokobrodach

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla podobszaru Bojmie	Wartość bazowa dla podobszaru Cisie-Zagrudzie	Wartość bazowa dla podobszaru Jagodne	Wartość bazowa dla podobszaru Koszewnica	Wartość bazowa dla podobszaru Tymianka	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródła danych do mierników ⁵
							niezmienionym poziomie;		
	Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	2,52	2,86	6,04	2,08	0,00	Bojmie – spadek; Cisie-Zagrudzie – spadek; Jagodne – spadek; Koszewnica – spadek; Tymianka – utrzymanie na niezmienionym poziomie;	Maksymalnie 1,19%	Komisariat Policji w Mokobrodach
Atrakcyjna i zapewniająca bezpieczeństwo infrastruktura i przestrzeń publiczna	Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na danym obszarze	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Bojmie – wzrost; Cisie-Zagrudzie – wzrost; Jagodne – wzrost; Koszewnica – wzrost; Tymianka – wzrost;	Co najmniej 0,11	Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)
	Występowanie przekroczenia średniego rocznego stężenia B(a)P na danym obszarze	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	Bojmie – bez zmian; Cisie-Zagrudzie – bez zmian;	NIE	GIOŚ

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla podobszaru Bojmie	Wartość bazowa dla podobszaru Cisie-Zagrudzie	Wartość bazowa dla podobszaru Jagodne	Wartość bazowa dla podobszaru Koszewnica	Wartość bazowa dla podobszaru Tymianka	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródła danych do mierników ⁵
							Jagodne – bez zmian; Koszewnica – bez zmian; Tymianka – bez zmian;		
	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	Bojmie – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Cisie-Zagrudzie – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Jagodne – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Koszewnica – utrzymanie na niezmiennym poziomie; Tymianka – wzrost;	Co najmniej 80,00%	Urząd Gminy w Kotuniu
	Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich	100,00%	—	—	100,00%	—	Bojmie – spadek; Koszewnica – spadek;	Maksymalnie 80,00%	Urząd Gminy w Kotuniu

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla podobszaru Bojmie	Wartość bazowa dla podobszaru Cisie-Zagrudzie	Wartość bazowa dla podobszaru Jagodne	Wartość bazowa dla podobszaru Koszewnica	Wartość bazowa dla podobszaru Tymianka	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródła danych do mierników ⁵
	budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na danym obszarze								
	Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na danym obszarze	100,00%	50,00%	50,00%	100,00%	—	Bojmie – utrzymanie na niezmienionym poziomie; Cisie-Zagrudzie – wzrost; Jagodne – wzrost; Koszewnica – utrzymanie na niezmienionym poziomie;	Co najmniej 54,84%	Urząd Gminy w Kotuniu

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto w ramach systemu monitorowania należy uwzględnić ocenę realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym m.in. kosztorys, harmonogram realizacji, wskaźniki produktu i rezultatu. Uzyskanie planowanych efektów pojedynczych projektów wpłynie na realizację celów rewitalizacji i przybliży Gminę do osiągnięcia stanu wyrażonego w wizji obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji przez Wójta Gminy Kotuń co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona przez Wójta ocena będzie podlegała następnie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Gminy Kotuń w Biuletynie Informacji Publicznej.

Po zakończeniu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. po zakończeniu 2030 r. sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie osiągniętych efektów w całym okresie jego wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę, przeprowadzonego w obszarze rewitalizacji procesu. W raporcie przedstawione zostaną wnioski i rekomendacje, które pozwolą zaplanować działania na kolejne lata.

11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Z uwagi na zakres planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie jest wymagana zmiana w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w uchwale w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy ani w uchwale w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Ponadto na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030 Rada Gminy Kotuń nie przyjęła uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, w związku z czym nie istnieje konieczność określenia zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

12. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W wyznaczonym na terenie gminy Kotuń obszarze rewitalizacji nie planuje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotuń na lata 2024-2030 nie wymaga dokonywania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

gminy ani uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie istnieje konieczność uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie nastąpi zmiana funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji.

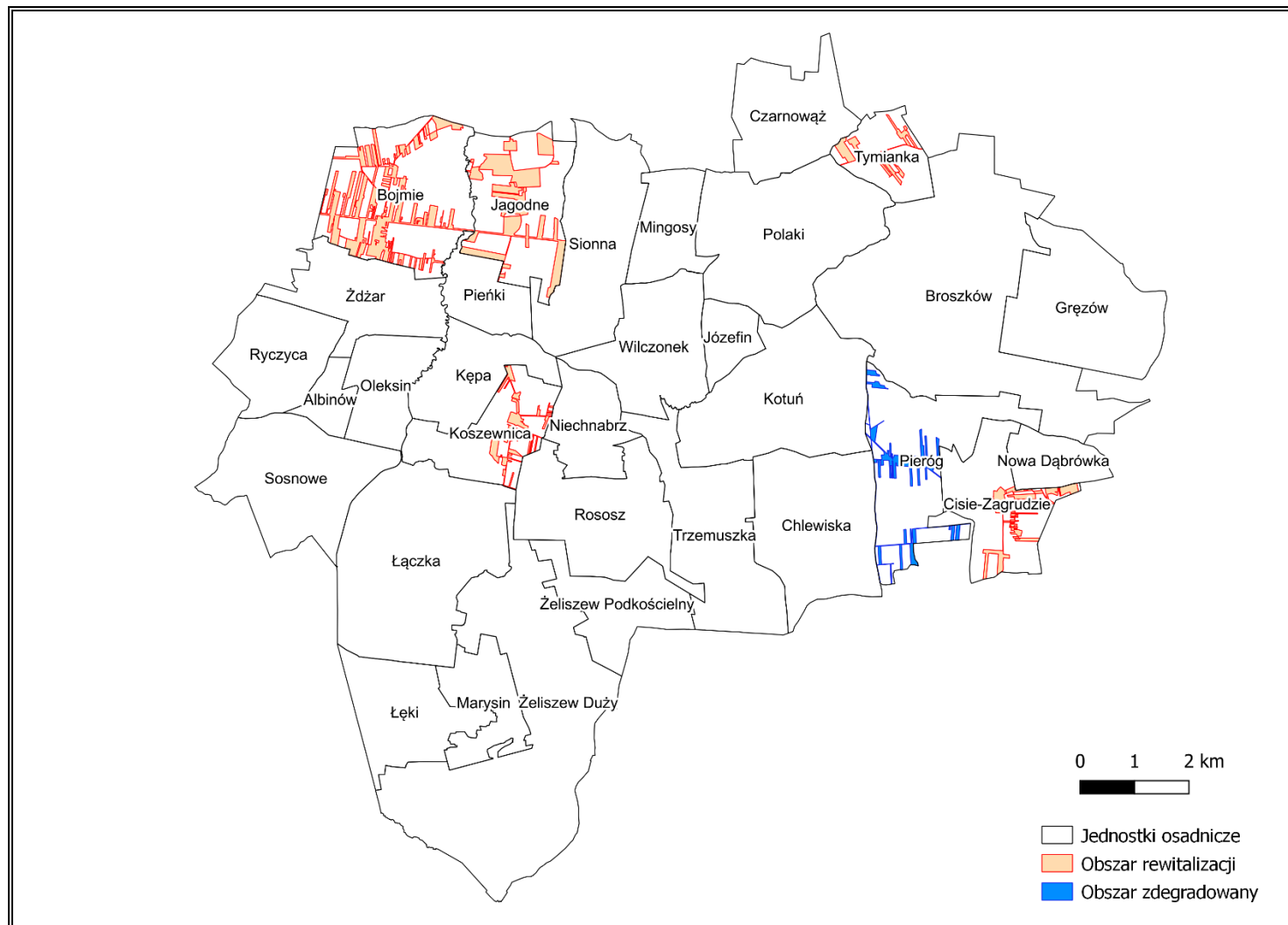
Zwraca się natomiast uwagę, iż w celu prowadzenia sukcesywnej i właściwie realizowanej polityki przestrzennej w gminie oraz synergii i wzmocnienia procesu rewitalizacji należy dążyć do tego aby w pierwszej kolejności obejmować miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyznaczony obszar rewitalizacji tj. podobszar Bojmie, Cisie-Zagrudzie, Jagodne, Koszewnica i Tymianka oraz pozostały obszar zdegradowany.

Dodatkowo w związku z znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należałoby w planie ogólnym gminy uwzględnić założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej obszarów rewitalizacji.

W części wyznaczonego obszaru rewitalizacji obowiązują miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą nr XXXIII/222/2013 Rady Gminy Kotuń z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Bojmie, Jagodne, Sionna, Mingosy, Wilczonek, Chlewiska i Pieróg dla przebiegu linii elektroenergetycznej 400 kV.

Załącznik graficzny – mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rysunek 1. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Kotuń

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Kotuń	5
Tabela 2. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Bojmie w roku 2018 i 2022.....	6
Tabela 3. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Bojmie i całej gminy w roku 2022.....	6
Tabela 4. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022	6
Tabela 5. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022	7
Tabela 6. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022	7
Tabela 7. Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022.....	8
Tabela 8. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022	8
Tabela 9. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022	8
Tabela 10. Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na terenie jednostki Bojmie i całej gminy w roku 2022.....	9
Tabela 11. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Cisie-Zagrudzie w roku 2018 i 2022	10
Tabela 12. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022	10
Tabela 13. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022	11
Tabela 14. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022.....	11
Tabela 15. Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022	12
Tabela 16. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022	12
Tabela 17. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022	13
Tabela 18. Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na terenie jednostki Cisie-Zagrudzie i całej gminy w roku 2022 ...	14
Tabela 19. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Jagodne w roku 2018 i 2022	15
Tabela 20. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Jagodne i całej gminy w roku 2022	15
Tabela 21. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022	15
Tabela 22. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022	16
Tabela 23. Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022.....	16
Tabela 24. Liczba przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022	16
Tabela 25. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022	17
Tabela 26. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022	17

Tabela 27. Udział liczby gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom ze szczególnymi potrzebami w stosunku do liczby wszystkich gminnych budynków użyteczności publicznej na terenie jednostki Jagodne i całej gminy w roku 2022	18
Tabela 28. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Koszewnica w roku 2018 i 2022	19
Tabela 29. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Koszewnica i całej gminy w roku 2022.....	19
Tabela 30. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022	20
Tabela 31. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022	20
Tabela 32. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022	21
Tabela 33. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022	21
Tabela 34. Udział liczby budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy korzystających z szamba w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy na terenie jednostki Koszewnica i całej gminy w roku 2022.....	22
Tabela 35. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w jednostce Tymianka w roku 2018 i 2022	23
Tabela 36. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem w jednostce Tymianka i całej gminy w roku 2022	23
Tabela 37. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie osób w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022	24
Tabela 38. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022	24
Tabela 39. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022	25
Tabela 40. Liczba budynków produkcyjnych na 100 mieszkańców na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022	25
Tabela 41. Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na terenie jednostki Tymianka i całej gminy w roku 2022.....	26
Tabela 42. Cele rewitalizacji	38
Tabela 43. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	41
Tabela 44. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	54
Tabela 45. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	65
Tabela 46. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	70
Tabela 47. Mierniki osiągnięcia celów rewitalizacji	75
Rysunek 1. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Kotuń.....	83